

En kvalitativ innehållsanalys om effekterna av EU-direktivet 2014/95/EU på hållbarhetsrapportering

Isabelle Ramsay 40243

Magisteravhandling i redovisning

Handledare: Matti Skoog

Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi

Åbo Akademi

Åbo 2020

Ämne: Redovisning	
Författare: Isabelle Ramsay	
Arbetets titel: En kvalitativ innehållsanalys om effekterna av EU-direktivet 2014/95/EU på hållbarhetsrapportering	
Handledare: Matti Skoog	
<p>Abstrakt:</p> <p>I dagens samhälle har företagens samhällsansvar blivit allt viktigare både för företag och deras intressenter. Fram till räkenskapsåret 2017 har det inte funnits någon direkt reglering eller minimikrav för rapportering av icke-finansiell information i Finland. År 2014 utgav EU-kommissionen ett nytt EU-direktiv 2014/95/EU som implementerades i Finlands Bokföringslag (1336/1997, 1376/2016), i slutet av år 2016 och som innebar att det från och med år 2017 blev obligatoriskt för vissa företag och koncerner i Finland att inkludera icke-finansiell information i verksamhetsberättelsen eller i en separat rapport undertecknad av styrelsen och verkställande direktören. Motiveringen bakom EU-direktivet var att enhetliggöra hållbarhetsrapporteringen inom EU.</p> <p>I denna avhandling analyseras vilka utvecklings- och kvalitetseffekter implementeringen av EU-direktivet har haft på medelstora börsnoterade företags hållbarhetsrapportering i Finland. I avhandlingen analyseras hur trovärdigheten och transparensen i hållbarhetsrapporteringen har förbättrats samt om informationens jämförbarhet har förbättrats. Analysen har gjorts i två steg. Först gjordes en kvalitativ innehållsanalys av sex företags hållbarhetsrapporter, årsredovisningar och styrelsens verksamhetsberättelser. Efter innehållsanalysen verifierades resultaten genom investerarintervjuer.</p> <p>Studiens resultat tyder på att hållbarhetsinformationens jämförbarheten inte har förbättrats efter implementeringen av EU-direktivet. Däremot går en förbättring av trovärdigheten och transparensen att tyda då styrelsen och företagens verkställande direktör nuförtiden undertecknar den icke-finansiella informationen. Det här tyder på att styrelsens kan intyga på att informationen är korrekt och trovärdig.</p>	
Nyckelord: Hållbarhetsrapportering, EU-direktiv 2014/95/EU, icke-finansiell information, jämförbarhet, trovärdighet, transparens	
Datum: 3.5.2020	Sidantal: 63

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	1
1.1	Problemområde	2
1.2	Syfte	3
1.3	Avgränsningar	4
1.4	Disposition	4
2	TEORETISK BAKGRUND.....	5
2.1	Samhällsansvar och företagets ansvarsskyldighet	5
2.1.1	Samhällsansvar, Corporate Social Responsibility.....	5
2.1.2	Ekonomiskt ansvar	5
2.1.3	Miljöansvar	6
2.1.4	Socialt ansvar	6
2.1.5	Företagets ansvarsskyldighet- Accountability	6
2.2	Riktlinjer, regelverk och lagstiftning	7
2.2.1	Hållbarhetsrapportering och dess utveckling	7
2.2.2	EU-direktivet 2014/95/EU	8
2.2.3	Rapporteringen i Finland – Bokföringslagen 29.12.2016/1376.....	9
2.2.4	Icke-finansiell information.....	11
2.2.5	Global Reporting Initiative (GRI)	11
2.2.6	Integrerad rapportering	12
2.2.7	Sustainability Accounting Standards Board (SASB)	13
2.3	Övriga hållbarhetsrekommendationer och -riktlinjer	14
2.3.1	UN Global Compact	14
2.3.2	FN:s agenda för hållbar utveckling - Agenda 2030.....	16
2.3.3	FN:s principer om ansvarsfulla investeringar – UNPRI.....	17
2.3.4	EU:s taxonomi om hållbara investeringar.....	17
2.4	Teoretisk referensram	18
2.4.1	Legitimitetsteorin	18
2.4.2	Intressentteorin	20
2.5	Tidigare forskning	21
2.5.1	Tidigare forskning om hållbarhetsrapporteringens trovärdighet.....	22
2.5.2	Tidigare forskning om hållbarhetsrapporteringens jämförbarhet.....	25
2.6	Sammanfattning	30
3	METOD.....	32
3.1	Forskningsfrågor	32
3.2	Innehållsanalys	32
3.3	Intervjuer	33
3.4	Datainsamling	34
3.4.1	Urval	34

3.5	Kodnyckel för innehållsanalysen	35
4	EMPIRISK UNDERSÖKNING	37
4.1	Företagspresentation	37
4.1.1	Altia Oyj.....	37
4.1.2	Atria Oyj	38
4.1.3	HkScan Oyj	38
4.1.4	Olvi Oyj	39
4.1.5	Alma Media Oyj.....	39
4.1.6	Tokmanni Group Oyj.....	39
4.2	Resultat för år 2016 – Före EU-direktivet trädde i kraft.....	40
4.3	Resultat för år 2017 – Året då EU-direktivet trädde i kraft	41
4.4	Resultat för år 2018 – Ett år efter att EU-direktivet trädde i kraft.....	44
4.5	Resultat av intervjuerna.....	45
4.6	Sammanfattning	49
5	RESULTAT	51
5.1	Vilka utvecklings- och kvalitetseffekter har implementeringen av EU-direktivet haft på hållbarhetsrapporteringen?	51
5.2	Trovärdighet och transparens	53
5.3	Jämförbarhet	55
5.4	Legitimitets- och intressentteorin	57
6	AVSLUTNING.....	60
6.1	Studiens bidrag.....	62
6.2	Förslag på fortsatta studier.....	63
	KÄLLFÖRTECKNING	64
7	BILAGA 1 ALTIA.....	74
8	BILAGA 2 ATRIA	75
9	BILAGA 3 HKSCAN	76
10	BILAGA 4 ALMA MEDIA	77
11	BILAGA 5 OLVI.....	78
12	BILAGA 6 TOKMANNI	79
13	BILAGA 7 – INTERVJUBLANKETT FINSKA.....	80
14	BILAGA 8 – INTERVJUBLANKETT SVENSKA.....	83

1 INLEDNING

Företag har ett ansvar att främja och stärka de beroende och ömsesidigt förstärkande parterna som utgör grunden för hållbar utveckling - ekonomisk utveckling, social utveckling och ekologisk utveckling. I dagens värld är hållbarhet ett högaktuellt ämne för många, inte bara för företag utan också för privatpersoner.

En stor uppsättning intressenter (t.ex. anställda, kunder, leverantörer, aktieägare, offentliga myndigheter) som driver olika ekonomiska, miljömässiga och sociala intressen ställer krav på och avgör framgången för en organisation. Hållbarhetsrapporteringen är en viktig kanal genom vilken organisationer försöker uppfylla dessa krav. Genom att dela med sig av hållbarhetsinformation syftar företag till att öka öppenheten, förbättra varumärkesvärdet, sitt rykte och legitimitet, möjliggöra benchmarking mot konkurrenter, signalera konkurrenskraft, motivera anställda och stödja företagsinformation och kontrollprocesser. Dessutom erkänns hållbarhetsrapportering alltmer som en viktig faktor som bidrar till företagets hållbarhet. (Hahn, 2013)

Hållbarhetsrapporteringen har blivit en nödvändighet för allt fler företag. Rapporteringens roll är avgörande för utvecklingen av ett företag eftersom hållbarhetsrapporten innehåller både sociala och miljömässiga aspekter. (Doktoralina, Anggraini, Melzattia & Yahaya, 2018) Företagens hållbarhetsrapporter har även blivit mer intressanta för företagets intressenter eftersom hållbarhet har blivit ett viktigt och aktuellt ämne som intresserar människor mer nuförtiden.

Ramverket Global Reporting Initiative (GRI) utkom i slutet av 1990-talet. GRI är ett frivilligt ramverk och dess syfte är att skapa standarder för hållbarhet som därefter säkerställer att företag tar ansvar för sociala, ekonomiska och miljörelaterade frågor. Idag är det ett av de ledande internationella ramverken globalt sett (Global Reporting, 2016). Detta innebär att GRI fått en särställning som internationellt ramverk när det handlar om hållbarhetsrapportering. I dagens läge används GRI så gott som över hela världen och har därför även bidragit till hållbarhetsrapporteringens utveckling. (Milne och Gray, 2013). Många företag i Finland har använt sig av GRI i sina hållbarhetsrapporter före det blev obligatoriskt för företagen att upprätta hållbarhetsrapporter.

Från och med räkenskapsperioden 2017 blev det obligatoriskt för vissa företag och koncerner att upprätta hållbarhetsrapportering årligen, på grund av det nya EU-direktivet som EU publicerade år 2014. Detta betyder alltså att det inte fanns någon reglering eller lagstiftning gällande hållbarhetsrapporteringen i Finland före år 2017. Istället fanns det flera internationella riktlinjer för hållbarhetsfrågor som företag och organisationer kunde välja att följa samt vissa riktlinjer för upprättandet av t.ex. miljöindikatorer i bokslut (Ljungdahl, 2002).

Trots att det tidigare var frivilligt att upprätta hållbarhetsrapporter har ändå en del finska företag och organisationer valt att årligen publicera hållbarhetsrapporter i en enskild rapport eller tillsammans med årsredovisningen. Största problemet med den frivilliga hållbarhetsrapporteringen var att företag kunde själva välja vad de inkluderade i sina hållbarhetsrapporter vilket påverkade rapporternas trovärdighet. Företag har kritiserats för att rapportera de positiva hållbarhetsaspekterna och förminskat eller inte alls rapporterat om deras negativa hållbarhetsaspekter, det här kallas för greenwashing (Alves, 2009). Från och med år 2017 har det som redan tidigare nämndes varit obligatoriskt för vissa företag och koncerner att upprätta hållbarhetsrapporter, de här företagen har även måste inkludera den icke-finansiella informationen i styrelsens verksamhetsberättelse.

1.1 Problemområde

Fram till räkenskapsåret 2017 fanns ingen direkt reglering eller minimikrav för rapportering av icke-finansiell information i Finland utan endast riktlinjer som företag kunde välja att följa då de upprättade sina hållbarhetsrapporter. Eftersom rapporteringen inte tidigare har varit ett krav för företagen har man forskat kring hur sanningsenlig och trovärdig den icke-finansiella informationen i hållbarhetsrapporteringen har varit före år 2017 och om den rapportering som skett före år 2017 varit trovärdig då det inte har funnits några rapporteringskrav före det. (Alestig, 2017) Under sådana förhållanden anpassas hållbarhetsinformation lätt för att inte skada företagets legitimitet och hållbarhetsrapporteringens resultat blir därmed osäker och obalanserad. (Searcy & Buslovich, 2014)

Den frivilliga hållbarhetsrapporteringen har även fått kritik för att företag på egen hand har kunnat välja vad som ska rapporteras i sina hållbarhetsrapporter (Alves, 2009). Förr

kunde företag välja att endast inkludera positiva aspekter medan negativa aspekter förminskades eller ibland till och med lämnades bort helt ur rapporteringen. Det har även riktats kritik mot den frivilliga hållbarhetsrapporteringen för att företag ofta beskriver vad företagen vill göra ur ett hållbarhetsperspektiv utan att rapportera resultaten eller följa upp dem. (Hahn & Lülfs, 2014) Därför är det intressant att undersöka samspelet mellan frivillig och lagstadgad hållbarhetsrapportering och på vilket sätt rapporteringen har ändrats sedan EU-direktivet trädde i kraft, vad som inkluderas och vad som inte har inkluderats före det lagstadgade direktivet.

Hållbarhetsrapporteringen som tidigare var frivillig är numera ett krav för vissa stora företag och koncerner som fyller vissa kriterier. Motiveringen bakom det nya direktivet har varit den Europeiska kommissionens strävan till större transparens och ansvarsskyldighet ("accountability") och en internationell möjlighet till förbättringar inom rapporteringen av företagens icke-finansiella information, vilket enligt EU kräver att alla medlemsstater håller samma standard och är orsaken till att EU kom ut med lagstiftningsförslag på unionsnivå. (Civilutskottet, 2016) Genom att alla medlemsstater följer samma standard ökar det även jämförbarheten av företagens icke-finansiella information vilket gör det lättare för företagens intressenter att förstå och jämföra informationen.

1.2 Syfte

Syftet med denna avhandling är att utvärdera vilka utvecklings- och kvalitetseffekter implementeringen av EU-direktivet har haft på medelstora börsnoterade företags hållbarhetsrapportering i Finland. Före EU-direktivet implementerades kunde företag långt välja vad hållbarhetsrapporteringen innehöll vilket medförde att den ofta inte innehöll de negativa aspekterna utan endast de positiva hållbarhetsaspekterna. Därför är det intressant att undersöka hur rapporteringen har ändrats efter att informationskravet blivit lagstadgat. Hur rapporterar företagen om de mera negativa aspekterna av sin verksamhet och de hållbarhetsrisker som verksamheten medför? För att bedöma potentiella förändringar som direktivet medfört utförs jämförelser mellan sex företag noterade på Nasdaq Helsingfors Mid Cap-lista. Jämförelsen görs genom mellan åren 2016 och 2018, dvs före och efter implementeringen.

Med utgångspunkt i syftet besvaras alltså följande frågeställningar:

1. Hur har trovärdigheten och transparensen i hållbarhetsrapporterna förbättrats?
2. Hur har jämförbarheten i hållbarhetsrapporterna förbättrats?

1.3 Avgränsningar

Avhandlingen avgränsas till att enbart jämföra företag som finns på Nasdaqs Mid Cap-lista. Företag på den s.k. Large Cap-listan har ofta redan en omfattande hållbarhetsrapportering som täcker de nya kraven och företag på Small Cap-listan kan i många fall vara så pass små att de inte berörs av den nya regleringen. Den största förändringen kan således förväntats ha skett i medelstora företag som därför lämpar sig bäst för denna undersökning.

1.4 Disposition

Avhandlingen kommer att vara uppdelad i sex olika kapitel. Avhandlingen börjar med ett inledande kapitel där inledningen, problemområdet, syftet och avgränsningarna till avhandlingen diskuteras. Det andra kapitlet behandlar samhällsansvar och dess grundläggande innehåll. I kapitlet diskuteras också hållbarhetsregler, -standarder och lagstiftning hållbarhetsrapporteringens bakgrund och det nya EU-direktivet. I det andra kapitlet behandlas även den teoretiska referensramen för avhandlingen. Där beskrivs två olika teorier som stödjer hållbarhetsrapportering, nämligen legitimitets- och intressentteorin. I det sista delkapitlet i kapitel 2 behandlas tidigare forskning vad gäller jämförbarheten och trovärdigheten av hållbarhetsrapporter. I det tredje kapitlet beskrivs metoden som används i avhandlingen. I det fjärde kapitlet beskrivs det empiriska materialet som används i avhandlingen. I det femte kapitlet analyseras resultaten med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys och resultaten verifieras med intervjuer. I det avslutande kapitlet dras slutsatser på basen av analysen.

2 TEORETISK BAKGRUND

I detta kapitel presenteras koncept och teorier som är viktiga för avhandlingen syfte. Kapitlet inleds med en definition av vad samhällsansvar och företags ansvarsskyldighet är. Där diskuteras hållbar utveckling och varför det har blivit viktigare under senare år. I stycke 2.2. redogörs riktlinjer, regelverk och lagstiftning inom hållbarhetsrapportering. Stycket är väsentligt för att förstå den mängds av olika rekommendationer det finns och bakgrunden till EU:s nya direktiv. I kapitel 2.3 redogörs för intressent och legitimitetsteorierna som är viktiga då det gäller hållbarhetsrapportering. I det sista stycket diskuteras tidigare forskning om hållbarhetsrapporteringens trovärdighet och hållbarhetsrapporteringens jämförbarhet.

2.1 Samhällsansvar och företags ansvarsskyldighet

2.1.1 Samhällsansvar, Corporate Social Responsibility

Corporate Social Responsibility (CSR) kan definieras på många sätt och därför finns ingen allmänt accepterad enskild definition för CSR (Uddin, Hassan och Tarique, 2008). Företag har ett ansvar att främja och stärka de beroende och ömsesidigt förstärkande pelarna för hållbar utveckling - ekonomisk utveckling, social utveckling och ekologisk utveckling, både på lokal nationell, regional och globalnivå. (Hys & Hawrysz, 2012) Med andra ord handlar CSR om att ett företag ska erkänna och ta ansvar för sina handlingar som påverkar marknaden, dess anställda, samhället och miljön. Icke-statliga organisationer ("NGO", Non-Governmental Organisation) och allmänheten har mycket makt. Även om icke-statliga organisationers påtryckningar inte kan lagstiftas, baserar företag ofta sin företagspolitik på dessa externa krav. En av de icke-statliga organisationerna som har haft den mest synliga effekten på CSR-området är Global Reporting Initiative som sätter standarder för rapportering. (Księżak & Fischbasch, 2017) Mera om GRI kan läsas i stycke 2.2.5. CSR består av tre olika dimensioner: ekonomisk, social och ekologisk (Uddin, m.fl., 2008).

2.1.2 Ekonomiskt ansvar

Det ekonomiska ansvaret handlar om att förstå de ekonomiska effekterna av företags verksamhet. Det ekonomiska ansvaret är emellertid inte bara en fråga om att företag ska

vara finansiellt ansvariga och att de anger sysselsättningsciffror och skulder i sin senaste företagsansvarsrapport. Den ekonomiska dimensionen i hållbarhetsagendan bör beakta de direkta och indirekta ekonomiska effekterna som organisationens verksamhet har på det omgivande samhället och på företagets intressenter. (Uddin, m.fl., 2008)

2.1.3 Miljöansvar

Företagens verksamhet kan ha många olika effekter på miljön. Vanligtvis avser miljöpåverkan de negativa effekterna som uppstår i den omgivande miljön på grund av affärsverksamhet. Sådana effekter kan inkludera: överanvändning av naturliga, icke-förnybara energikällor, föroreningsavfall, degenerering av biologisk mångfald, klimatförändringar, avskogning etc. Eftersom många affärsrelaterade miljöproblem överskrider nationella gränser är de flesta företag därför aktörer i global miljö. (Uddin, m.fl., 2008)

2.1.4 Socialt ansvar

Det sociala ansvaret handlar om att ta itu med sociala frågor. Socialt ansvar innebär att stå till ansvar för de sociala effekterna företaget har på människor, inte bara direkt utan även indirekt. Detta inkluderar människorna inom företaget, i företagets leveranskedja, i samhället företaget är verksamt i och som kunder i företaget vilket betyder alla intressenters intresse. Det hänvisar till ledningens skyldighet att göra val och vidta åtgärder som kommer att bidra till välfärd och samhällets intressen och även organisationens intressen. (Uddin, m.fl., 2008).

2.1.5 Företagets ansvarsskyldighet- Accountability

I denna avhandling kommer jag inte att gå in på djupet i vad företagets ansvarsskyldighet är utan syftet med detta avsnitt är att bygga en bro mellan det tidigare avsnittet och hållbarhetsrapportering och redovisning genom att bl.a. diskutera hur man använder sig av redovisningsinformation i företagets ansvarsprocesser.

Företags ansvarsskyldighet (accountability) är ett viktigt begrepp då man talar om hållbarhet och CSR. Eftersom det inte finns någon klar konsensus om vilken företagets ansvarsskyldighet egentligen är finns det inte heller någon entydig, allmänt godkänd definition för konceptet. Som en generell beskrivning kan man säga att ansvarsskyldighet

är det juridiska eller etiska ansvaret ett företag har att redovisa de handlingar som det hålls ansvarig för. Ansvarsskyldighet skiljer sig från CSR genom att CSR hänvisar till ens skyldighet att agera på ett visst sätt, medan företagets ansvarsskyldighet avser en skyldighet att förklara, motivera och rapportera om sina handlingar. Ansvarsskyldigheten bidrar alltså också till bättre transparens kring företaget handlingar och till att definiera förhållandet mellan företagsledare och resten av samhället. (Wilson, 2003) Själva ansvarsskyldigheten kan ses ur flera perspektiv: ett individuellt perspektiv, ett moraliskt och socialt ansvar samt ansvar genom handlingar. Det finns dessutom flera olika uppfattningar om dessa olika aspekter gällande företagets ansvar. (Parker, 2014) Ur ett redovisningsperspektiv är det dock mera intressant att diskutera hur redovisningsinformation bidrar till ansvarsprocesserna och även hur ansvarsskyldigheten påverkar redovisningsprocesserna.

Enligt Messner (2009) krävs det en ansvarsskyldighet hos företag och chefer allt mer i dagens samhälle. Messner (2009) skriver att det ökade ansvarskravet på företag och chefer har grundats i att man har förväntningar på dem. Med detta menas att företag och chefer måste kunna förklara, berättiga och ta ansvar för sina handlingar. Det här innebär bl.a. att företag t.ex. gällande sin hållbarhetsrapportering ska kunna förklara, berättiga och ta ansvar för det som de rapporterar om gällande företagets hållbarhetsaspekter.

2.2 Riktlinjer, regelverk och lagstiftning

2.2.1 Hållbarhetsrapportering och dess utveckling

En hållbarhetsrapport är en rapport som publiceras av ett företag eller organisation om företagets ekonomiska, miljömässiga och sociala effekter som orsakas av dess vardagliga aktiviteter. En hållbarhetsrapport presenterar också organisationens värderingar och styrningsmodell och visar kopplingen mellan företagets strategi och dess åtagande till en hållbar global ekonomi. Hållbarhetsredovisning kan hjälpa organisationer att mäta, förstå och kommunicera deras ekonomiska, miljömässiga, sociala och styrande resultat och sedan sätta mål och hantera förändringar mer effektivt. En hållbarhetsrapport är nyckelplattformen för att kommunicera hållbarhetsprestanda och effekter - vare sig de är positiva eller negativa. (Global Reporting, 2019) Syftet med hållbarhetsrapportering är att erbjuda information som bedömer företagets resultat i en miljö med flera intressenter. På det sociala området ligger fokus på att bidra tillbaka till samhället, ge tillväxt- och

utvecklingsmöjligheter för anställda och förbättra relationer och praxis för kunder, leverantörer, regeringar och samhällen. (Burhan & Rahmanti, 2012)

Företag som använder sig av hållbarhetsrapportering kan få både interna och externa fördelar i och med rapporteringen. Några av de interna fördelarna som företag kan få är: ökad förståelse för risker och möjligheter, rapporteringen betonar kopplingen mellan finansiella och icke-finansiella resultat m.m. Företag kan även få externa fördelar i och med hållbarhetsrapportering. Dessa är dämpande - eller omvänd – negativ miljöpåverkan, sociala och styrande konsekvenser, förbättrat rykte och varumärkeslojalitet, göra det möjligt för externa intressenter att förstå organisationens verkliga värde och materiella och immateriella tillgångar och dessutom demonstrera hur organisationen påverkar och påverkas av förväntningar om hållbar utveckling. (Global Reporting, 2019)

Ur ett historiskt perspektiv har det i utvecklingen och fokuseringen av hållbarhetsrelaterad rapportering skett flera olika förändringar genom åren. Under 1970-talet kompletterades ibland traditionell finansiell rapportering i västländer med ytterligare sociala rapporter. På 1980-talet skiftade fokus mot miljöfrågor som t.ex. utsläpp och avfallsproduktion vilket ofta ersatte tidigare social rapportering. I slutet av 1990-talet började rapporterade forskning och praxis alltmer beakta den sociala och miljömässiga dimensionen samtidigt i en gemensam rapport som ofta publicerades tillsammans med traditionella finansiella rapporter. Denna trend kan kopplas direkt till utvecklingen av den frivilliga rapporteringen i enlighet med Global Reporting Initiative (GRI). Tidigare betraktades GRI som den globala standarden för hållbarhetsredovisning. Trots standardiseringsinsatserna kvarstår dock väsentliga skillnader mellan företag från olika institutionella miljöer, branscher och länder vad gäller innehåll och kvalitet i hållbarhetsrapporter. (Hahn, 2013)

2.2.2 EU-direktivet 2014/95/EU

Den 22 oktober år 2014 publicerade Europaparlamentet och -rådet ett nytt EU-direktiv gällande rapporteringen av icke-finansiell information (*Non-Financial Information, NFI*) som är en ändring av direktiv 2013/34/EU. Ändringen gäller vissa stora företags och koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information. Rapporteringen som tidigare var frivillig är numera ett krav för vissa stora företag och koncerner som fyller vissa kriterier. Orsaken till ändringsdirektivet var Europeiska kommissionens strävan till

öppenhet och en internationell möjlighet till förbättringar inom rapporteringen av företagens icke-finansiella information. Europeiska kommissionen ansåg att det krävs att alla medlemsstater håller samma standard och därför utgav EU ett lagstiftningsförslag på Unionsnivå. Utöver det anser EU att den icke-finansiella informationen som finns till förfogande är grundläggande för en strävan mot en global hållbar ekonomi i kombination med långsiktig lönsamhet, social rättvisa och miljöskydd. Fördelarna som tillkommer i och med EU-direktivet är att det möjliggör för intressenter att mäta, övervaka och jämföra hållbarhetsinformation mellan företag i hela Unionen. (Civilutskottet, 2016) Det är intressant att notera att det nya direktivet endast definierar vad hållbarhetsrapporteringen ska innehålla men inte hur den ska upprättas.

2.2.3 Rapporteringen i Finland – Bokföringslagen 29.12.2016/1376

EU-direktivet implementerades i Finlands Bokföringslag (1336/1997, 1376/2016) i slutet av år 2016 och tillämpades första gången på verksamhetsberättelsen och den separata rapporten för den räkenskapsperiod som utgick den 31 december 2017. I Finland gäller kraven på hållbarhetsrapportering om företagen uppfyller följande kriterier:

1. Över 500 anställda under räkenskapsperioden
2. Nettoomsättning över 40 miljoner EUR eller en balansomslutning på över 20 miljoner EUR
3. Företag av allmänintresse:
 - finländska sammanslutningar som har emitterat aktier, skuldebrev eller andra värdepapper som är föremål för handel på en reglerad marknad enligt 2 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen (746/2012) (senare börslistade företag)
 - Kreditinstitut
 - Försäkringsbolag

(BokfL 3a kap. och CSR Europé and GRI, 2017)

Rapporteringen ska inbegripa följande saker:

- 1) miljö,
- 2) sociala förhållanden och personal,
- 3) respekt för mänskliga rättigheter,

4) bekämpning av korruption och mutor.

Information ska vara så täckande att man förstår konsekvenserna av den bokföringsskyldiges verksamhet.

(CSR Europé and GRI, 2017)

Enligt BokfL 3a kap 2§ ska rapporteringen innehålla följande:

”1) en kort beskrivning av den bokföringsskyldiges modell för affärsverksamheten,

2) en beskrivning av de verksamhetsprinciper som den bokföringsskyldige följer vid skötseln av de frågor som nämns i 1 mom. samt av de förfaranden som den bokföringsskyldiges iakttar för att garantera tillbörlig aktsamhet,

3) resultaten av att de verksamhetsprinciper som avses i 2 punkten i detta moment har iakttagits,

4) en beskrivning av de viktigaste risker som anknyter till de frågor som nämns i 1 mom., och som sannolikt skadar den bokföringsskyldiges verksamhet om de realiseras så att i beskrivningen beaktas den bokföringsskyldiges affärsförbindelser, produkter och tjänster samt verksamhetens art och omfattning i övrigt samt en rapport om hur den bokföringsskyldige hanterar dessa risker,

5) de viktigaste icke-finansiella nyckeltal, som har betydelse för den bokföringsskyldiges affärsverksamhet.”.

Informationen ska presenteras i:

- verksamhetsberättelsen, eller
- en separat rapport som ska publiceras vid sidan av verksamhetsberättelsen,
- en separat rapport som publiceras inom 6 månader efter bokslutsdagen och som är tillgänglig på företagets hemsida och det i verksamhetsberättelsen hänvisas till denna separata rapport.

Den separata rapporten ska dateras och undertecknas av styrelsen eller de ansvariga bolagsmännen samt av verkställande direktören eller en person i motsvarande ställning.

(BokfL 3a kap §5)

2.2.4 Icke-finansiell information

Icke-finansiell information (eng. Non-Financial Information, NFI) är all information som inte är finansiell. Det är dock svårt att precisera vad det exakt handlar om eftersom det egentligen inte finns någon ordentlig definition av begreppet. NFI kan ändå definieras som det som företaget inte kan förklara i monetär form. Hållbarhetsrapportering handlar om att redovisa för den icke-finansiella informationen. Det som främst rapporteras är miljöfrågor, sociala och de anställdas aspekter, mänskliga rättigheter och anti-korruption och mutor. (Federation of European Accountants, 2016)

Företag bör rapportera om aktuella och förutsägbara effekter av företagets verksamhet på miljön. Företagets användning av förnybar och eller icke förnybar energi, växthusgasutsläpp, företagets vattenanvändning och luftföroreningar. Vad gäller sociala frågor och företagets anställda, ska rapporteringen innehålla detaljerad information som bland annat säkerställer jämställdhet mellan könen och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen med mera. När det gäller mänskliga rättigheter, antikorrupktion och mutor kan den icke-finansiella informationen innehålla information om förebyggande av kränkningar av mänskliga rättigheter och om instrument som finns för att bekämpa korruption och mutor (Federation of European Accountants, 2016)

2.2.5 Global Reporting Initiative (GRI)

Global Reporting Initiative (GRI) är en ledande organisation som utvecklar standarder för hållbarhetsrapporteringen. GRI spelar en avgörande roll för att öka insynen av rapporteringen av icke-finansiell information. Runtomkring i världen finns det minst 4000 organisationer som använder sig GRI- standarderna årligen. (Sitra, 2019) 93 procent av världens största organisationer använder sig av GRIs riktlinjer i deras hållbarhetsrapportering. (Global Reporting, 2019)

I början på 1990-talet publicerade GRI sina första riktlinjer för rapportering av icke-finansiell information för att hjälpa företag och organisationer att kommunicera om deras påverkan på samhället och miljön. GRI riktlinjerna hjälper företag förmedla sin icke-finansiella information till deras intressenter. GRI innehåller en lista av olika element som bör inkluderas i företagets rapportering och med specifika indikationer på hur informationen ska rapporteras. Syftet med GRI är att ge företagets intressenter ett verktyg

för att analysera företagens CSR-resultat och kunna jämföra dem. (Federation of European Accountants, 2016)

År 2000 lanserades den första versionen av Global Reporting Initiative (GRI). GRI:s primära mål är att ge riktlinjer för företag som rapporterar om företagets hållbara utveckling. GRI standarden är ett verktyg som ska hjälpa och stöda företag i deras rapporteringsprocess inom hållbarhet. (Hys & Hawrysz, 2012) En andra version av riktlinjerna publicerades i augusti 2002. Det huvudsakliga målet som eftersträvades med den nya versionen av riktlinjerna var att hjälpa rapporterande organisationer och deras intressenter att formulera och förstå de rapporterande organisationernas bidrag till hållbar utveckling. GRI har tre grundläggande mål: att bredda intressentbasen i riktlinjerna, förbättra hållbarhetsredovisningen och främja dess användbarhet och trovärdighet. (Moneva, Archel & Correa, 2006)

Under årens gång har GRI riktlinjerna utvecklats väldigt mycket. År 2016 lanserade GRI de första globala standarderna för hållbarhetsrapporteringen. Utvecklad av Global Sustainability Standards Board (GSSB). GRI-standarderna ger alla organisationer möjlighet att rapportera offentligt om sina ekonomiska, miljömässiga och sociala effekter - och visa hur de bidrar till en hållbar utveckling. GRI-standarderna är också en pålitlig referens för beslutsfattare och tillsynsmyndigheter och har en modulstruktur så att de kan hållas uppdaterade och relevanta. (Global Reporting, 2016)

2.2.6 Integrerad rapportering

Genom integrerad rapportering sammanslår företag flera olika aspekter av företaget i en och samma rapport, d.v.s. både finansiella och icke-finansiella aspekter. På detta sätt kan företag ge en bättre helhetsbild av sitt värdeskapande, sin affärsmodell och företagets strategi. Om företag använder sig av integrerad rapportering ger företag en rapport av hela sitt värdeskapande, det vill säga värdeskapande i olika kapital. Dessa kapital som ingår i den integrerade rapporteringen är finansiellt, socialt och miljömässigt kapital. I en integrerad rapport finns det också redogörelser för allt det hållbarhetsarbete som företaget gör. Då företag använder sig av integrerad rapportering kan företag på ett lättare sätt presentera hållbarhets- och finansiella aspekters positiva samband. (Adams, 2015)

Enligt Adams (2015) är det nödvändigt för ledningen och styrelsemedlemmar att tänka långsiktigt på sina affärsmodeller, hur företaget skapar värde och för vem de skapar värde, samt materiella frågor, risker och strategier som tillsammans ger en integrerad rapportering som möjliggör en förändring i företagen. Trots detta är det vanligt att chefer och styrelsemedlemmar väljer att inrikta sig på kortsiktiga finansiella vinster och kostnadsbesparingar som stöds av redovisning. Detta beror på att dessa chefer och styrelsemedlemmar har haft som tendens att se sociala och miljömässiga hållbarhetsinitiativ som en onödig kostnad istället för att klassa dessa frågor som en moralisk skyldighet eller fördel. (Adams, 2015)

Higgins, Stubbs och Love (2014) beskriver integrerad rapportering som att sätta samman information om företagets strategi, styrning, prestanda och framtidsutsikter på ett sätt som reflekterar det kommersiella, sociala och miljömässiga sammanhang som företaget verkar inom. Integrerad rapportering är orienterad mot framtiden och försöker fånga sammanlänknings mellan finansiella och icke-finansiella resultatfaktorer. Integrerad rapportering representerar hur chefer tänker gällande företagets strategi och företagets värdeskapande samt hur de kommunicerar med företagets investerare. (Higgins m.fl., 2014)

Enligt Brown och Dillard (2014) är målet med integrerad rapportering att företag ska kunna samla information som vanligtvis skulle finnas i flera olika rapporter i en och samma rapport. Genom att samla ihop detaljerad finansiell information, operationella data och hållbarhetsinformation som fokuserar på frågor gällande material som kan skapa värde på kort, medel och på långsikt. Avsikten med integrerad rapportering har varit att utveckla en ny rapporteringsram som förenklar rapporteringen för företag men som samtidigt också förbättrar rapporteringens effektivitet. (Higgins m.fl., 2014). Ifall företag skulle välja att använda integrerad rapportering som sitt sätt att rapportera företagets hållbarhetsfrågor, skulle det också göra att de integrerade rapporterna skulle bli mer användbara.

2.2.7 Sustainability Accounting Standards Board (SASB)

Sustainability Accounting Standards Board (SASB) är en oberoende icke-vinstdrivande organisation vars mission är att utveckla och sprida hållbarhetsredovisningsstandarder som hjälper offentliga företag att publicera väsentlig, beslutsnyttig information till

investerare. (Climate Disclosure Standards Board, 2020) Det som skiljer SASB:s standarder från andra standarder är ett fokus på ekonomisk väsentlig information som täcker en rad branschspecifika hållbarhetsområden, inklusive miljö- och sociala ämnen och styrningen av dessa ämnen. SASB fokuserar på ekonomiskt materiella frågor eftersom deras uppdrag är att hjälpa företag runt om i världen att rapportera om de hållbarhetsämnen som är viktigast för investerare. (SASB, 2018)

2.3 Övriga hållbarhetsrekommendationer och -riktlinjer

Det finns många olika internationella riktlinjer och verktyg vars syfte är att ge rekommendationer och standardisera hållbarhetsarbetet, d.v.s. de omfattar inte nödvändigtvis enbart rapporteringskrav. Bland dessa rekommendationer finns bl.a.: OECD:s riktlinjer för multinationella företag FN:s Global Compact, FN:s Agenda 2030 och UNPRI (FN:s principer för ansvarsfulla investeringar). Den sistnämnda gäller främst investerarnas rapporterings- och investeringskrav men har på så sätt en indirekt inverkan på företagens rapportering. Nedan presenteras dessa fem rekommendationer och riktlinjer och vad de innebär.

2.3.1 UN Global Compact

Global Compact presenterades i juni 2000 av FN:s generalsekreterare Kofi Annan. Målsättningen med FN:s Global Compact var att det skulle förbinda företagen till att ta ett större samhällsansvar. FN:s Global Compact är ett frivilligt avtal mellan FN och olika organisationer runt omkring i världen att följa de 10 olika principerna som Global Compact innefattar. Principerna omfattar fyra huvudområden: anti-korruption, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljöansvar. (Berglund, De Geer, Sweet, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström och Windell, 2017) ”Ansvariga företag anta samma värderingar och principer överallt där de har en närvaro och vet att god praxis inom ett område inte kompensera skada i en annan. Genom att införliva de tio principerna i FN:s Global Compact i strategier, riktlinjer och rutiner, och inrättande av en kultur av integritet, är företag inte bara upprätthålla sina grundläggande ansvar för människor och planeten, men också att sätta scenen för långsiktig framgång.” (UN Global Compact, 2020)

På UN Global Compact:s hemsida presenteras de fyra huvudområdena och vilka principer som ingår i de fyra huvudområdena. Inom huvudgruppen mänskliga rättigheter finns det

två olika principer. Princip 1 handlar om att företag ska stödja och respektera skyddet för internationella mänskliga rättigheter. Princip 2 handlar om att företagen ska se till att företagen inte är delaktiga i brott mot mänskliga rättigheter. (UN Global Compact, 2020)

I huvudgruppen arbetsrätt ingår fyra olika principer. Princip 3 handlar om att företag uppmanas att upprätthålla föreningsfrihet och ett faktiskt erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar. Princip 4 handlar om att få ett slut på av alla former av tvångsarbete. Princip 5 handlar om faktiskt avskaffande av barnarbete och princip 6 handlar om avskaffande av diskriminering vid anställning och yrkesutövning. (UN Global Compact, 2020)

Inom huvudgruppen miljö ingår tre olika principer. Princip 7 handlar om att företag uppmanas att stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker. Princip 8 handlar om att företag ska ta initiativ för att främja större miljöansvar. Princip 9 handlar om att företag ska uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik. (UN Global Compact, 2020)

Inom huvudgruppen anti-korruption finns det en princip. Princip 10 handlar om att företag ska arbeta mot korruption i alla former, detta inkluderar både utpressning och bestickning. (UN Global Compact, 2020)

UN Global Compact är ett frivilligt initiativ företag som kan välja mellan två olika engagemangsnivåer: deltagare eller undertecknare. För att bli deltagare ska verksamheten skriva ett Letter of Commitment, där företaget uttrycker sitt stöd för de tio principerna och förbinder sig att arbeta med dessa. För båda nivåerna krävs att företaget betalar en viss summa.

Av deltagare i UN Global Compact förväntas:

- Att sätta igång förändringar i verksamheten, så att UN Global Compact och dess tio principer blir en del av strategin, kulturen och den dagliga verksamheten.
- Att offentligt förespråka UN Global Compact och dess principer i sin kommunikation.
- Att regelbundet rapportera till sina intressenter om implementeringen av de tio principerna i verksamheten och verksamhetens stöd av lokala och globala samhällsprioriteringar. (UN Global Compact, 2020)

Företag ska rapportera minst en gång per år genom en Communication on Progress (CoP). Företagets CoP innehåller en beskrivning av hur man framskridit i sitt hållbarhetsarbete i enlighet med Global Compacts tio principer och ska lämnas in årligen. Den kan göras på många olika sätt och ofta väljer företag att integrera den här informationen i sina hållbarhetsrapporter och klart indikera var UN Global Compact informationen finns. Det finns olika nivåer av rapportering beroende på bl.a. hur stort företaget är och hur långt man kommit i arbetet. Alla inlämnade CoP:s publiceras på UN Global Compacts hemsida. (UN Global Compact, 2020)

2.3.2 FN:s agenda för hållbar utveckling - Agenda 2030

Agenda 2030 är FN:s globala mål för en hållbar utveckling. År 2015 under FN:s toppmöte enades FN:s medlemsstater om en handlingsplan och olika mål för hållbar utveckling vars uppgift är att styra arbetet för hållbar utveckling under åren 2016 till 2030. Syftet med Agenda 2030 är att avskaffa extrem fattigdom i världen och trygga välfärden på ett sätt som även är hållbart för miljön. Alla länder i hela världen berörs av Agenda 2030 men det är staten som i första hand ansvarar för genomförandet av Agenda 2030. (Utrikesministeriet, 2020)

Agenda 2030 är ett handlingsprogram som gäller hållbar utveckling. Handlingsprogrammet innehåller 17 olika mål inom hållbar utveckling och dessutom finns det totalt 169 delmål. Dessa mål har som avsikt att uppnås före år 2030. Målens uppfyllande följs upp med över 200 globala mätare och staterna har också sina egna nationella indikatorer. De 17 olika målen är: ingen fattigdom, ingen hunger, hälsa och välbefinnande, god utbildning för alla, jämställdhet, rent vatten och sanitet, hållbar energi för alla, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, hållbar industri, innovationer och infrastruktur, minskad ojämlikhet, hållbara städer och samhällen, hållbar konsumtion och produktion, bekämpa klimatförändringen, hav och marina resurser, ekosystem och biologisk mångfald, fredliga och inkluderade samhällen samt genomförande och globalt partnerskap. (Globala Målen, 2019)

Företagens ansvar är att förbinda sig till alla eller en del av de Globala målen och sedan rapportera sina framsteg i hållbarhetsarbetet t.ex. i sina hållbarhetsrapporter.

2.3.3 FN:s principer om ansvarsfulla investeringar – UNPRI

PRI (*Principles for Responsible Investments*) är den världsledande förespråkaren för ansvarsfulla investeringar. PRI fungerar som ett verktyg för att förstå investeringskonsekvenserna av miljö, sociala och ägarstyrning, d.v.s. ESG (*Environmental, Social and Governance*) och stödja dess internationella nätverk av investerare som har undertecknat principerna och tar dem i beaktande i sina investerings- och ägarbeslut. PRI agerar i undertecknarnas, de finansiella marknadernas och ekonomiernas långsiktiga intressen, och för miljön och samhället som helhet. (UNPRI, inget årtal)

PRI är en oberoende organisation som uppmantrar investerare att använda ansvarsfulla investeringar för att förbättra avkastningen på sina investeringar och bättre hantera risker. Dess mål är inte att skapa vinst utan engagerar globala beslutsfattare. PRI är inte associerat med någon regering och stöds av men är inte en del av FN. (UNPRI, inget årtal)

PRI består av sex olika principer för ansvarsfulla placeringar. De sex principerna för ansvarsfulla investeringar är frivilliga och de erbjuder många olika åtgärder för att integrera ESG-frågor i investeringspraxis.

PRI:s principer om ansvarsfullt investering är följande:

- att inbegripa ESG-frågorna som en del av företagets placeringsprocess
- att agera som en aktiv ägare och införliva ESG-frågorna som en del av sin ägarpolitik
- att främja placeringsobjektens ESG-rapportering
- att främja ansvarsfullt placering tillsammans med andra investerare
- att rapportera om sin verksamhet och om implementeringen av ansvarsfullheten
- att rapportera om sina aktiviteter och framgång med implementeringen av PRI:s principer

(UNPRI, inget årtal)

2.3.4 EU:s taxonomi om hållbara investeringar

Under de senaste åren har efterfrågan på hållbara investeringar ökat. Kapitalförvaltare har därför tagit fram en hel del olika ”gröna” investeringsinstrument. Det har dock varit ett

problem då det inte har funnits någon definition på vad som kan klassas som en ”grön” investering. Därför har EU föreslagit en taxonomi som ska fungera som ett klassificeringsverktyg. Taxonomin är ett verktyg som bedömer ekonomiska aktiviteter utifrån deras klimategenskaper. Taxonomins syfte är att det ska finnas gemensamma riktlinjer för vilka investeringar som kan klassas som hållbara och vilka som inte kan klassas som hållbara investeringar. (Röhne, 2019)

Taxonomin kan ses som ett verktyg för att identifiera miljömässigt hållbara investeringar. EU-kommissionen har fastställt sex olika miljömålsättningar som är att minska klimatutsläpp, klimatanpassning, vatten och marina resurser, cirkulär ekonomi, föroreningar samt skydd av ekosystem. För att en investering ska klassificeras som en miljömässigt hållbar ska ett företag bidra till minst av ett av målen men samtidigt ska den inte skada något av de övriga målen. Taxonomin gäller för EU och enskilda medlemsstater som ska använda taxonomin för åtgärder som berör finansiella produkter och företagsobligationer som erbjuds som miljömässigt hållbara av finansmarknadsaktörer. Taxonomin träder i kraft per den 31 december 2021. (Regeringskansliet, 2020)

Taxonomin har betydande påverkan på investerare eftersom det innebär att investerare måste rapportera hur hållbarhetsfrågor tas i beaktande. Företag inom finansbranschen måste även rapportera hur deras marknadsförda investeringsobjekt skiljer sig från taxonomins definitioner. Påverkan på företag är indirekt, d.v.s. rapporteringskraven gäller inte direkt företagen, men p.g.a. investerarnas rapporteringskrav kommer företag sannolikt att vilja rapportera sin verksamhet enligt taxonomi. Taxonomin förväntas spridas internationellt. Europa sätter standarder som andra länder följer. Taxonomin sprids redan då internationella investeringsföretag börjar använda sig av taxonomin, vilket även är kommissionens ursprungliga mål. (Toivanen-Visti, 2019)

2.4 Teoretisk referensram

2.4.1 Legitimitetsteorin

Legitimitetsteorin är en av de mest diskuterade teorierna som beskriver fenomenet om frivilliga sociala och miljömässiga upptäckter inom företagskommunikation. I överensstämmelse med uppfattningen om legitimitetsteorin försöker företag vinna,

upprätthålla eller reparera sin legitimitet genom att använda social och miljömässig rapportering. Legitimitetsteorin kan ge användbar insikt för företagens sociala och miljömässiga avslöjanden. (Mousa & Hassan, 2015)

Deegan och Unerman (2011) skriver att företag kontinuerligt strävar efter att identifieras som företag som följer de gränser och normer som samhället eftersöker. Enligt legitimitetsteorin har företag som målsättning att vara legitima mot utomstående parter. De här normerna och gränserna är inte konstanta utan är under ständig utveckling. Därför är det viktigt att bevaka och besvara de förändringar som sker inom branscher och samhället. Denna teori baseras på att det finns ett socialt kontrakt mellan företag och samhället. Lagstiftning kan ses som ett direkt kontrakt medan samhällets förväntningar hanteras som ett indirekt kontrakt. (Deegan & Unerman, 2011)

Som tidigare nämndes anses legitimitetsteorin vara ett ramverk som baserar sig på att det finns ett socialt kontrakt mellan företag och samhället. Syftet med denna teori är att förklara varför företag vill engagera sig i sociala och miljömässiga upptäckter, hur de gör det samt vilken inverkan miljöinformationen har på allmänheten och samhället. Ett företags samhällsbeteende kan identifiera typen av relation det har till samhället oavsett om den är bidragande eller nedbrytande vilket det är om ett företag inte bär sitt sociala och miljömässiga ansvar. (Mousa & Hassan, 2015)

Legitimitetsteorin strävar efter att förklara företagens motiv för deras sociala och miljömässiga kommunikation. Eftersom företagens verksamhet allt mer gör skada på miljön anses det vara viktigt att det finns någon reglering var syfte är att minska skadan. För att rapporteringen ska bli systematisk, utbredd och användbar måste den vara reglerad. Intressenter har rätt att få veta hurdan skada företag orsakar miljön kontinuerligt och det är främst för intressenterna som rapporteringen upprätthålls. Målen med denna teori kan identifieras som en beskrivning av förhållandena mellan ett företag och samhället närmare bestämt förklara företags motiv för social och miljömässig information, presentera hur företag kan använda legitimitetsstrategier samt bestämma effekterna av sociala och miljömässiga upplysningar till allmänheten och samhället. Legitimitetsteori kan hjälpa till att förutsäga ledningens svar på särskilda händelser eller kriser. (Mousa & Hassan, 2015)

Legitimitetsteorin utgår från att ett företags överlevnad beror på att få och upprätthålla socialt godkännande. Företaget måste ta ansvar för de sociala och miljömässiga konsekvenserna av sin verksamhet. Om företaget inte uppfyller samhällets krav kommer ett företag att möta hot mot sin legitimitet och följaktligen sin överlevnad. Företag står i dagens läge inför ett ökande tryck för att offentligt redovisa sin miljöpåverkan. (Mousa & Hassan, 2015)

2.4.2 Intressentteorin

Intressentteorin (eng. the stakeholder theory) innebär att varje grupp eller individ som påverkar eller påverkas av uppnåendet av organisationens mål. Intressentteorin handlar generellt om vad en organisation ska vara och hur det ska konceptualiseras. Organisationen själv ses som en grupp av olika intressenter och organisationens syfte ska vara att hantera intressenternas intressen, behov och synpunkter. Intressentledningen ska skötas av cheferna i organisationen. Cheferna ska leda företaget till fördel för sina intressenter för att säkerställa deras rättigheter och deltagande i beslutsfattande, men ledningen måste även representera aktieägaren för att säkerställa företagets överlevnad. (Fontaine, Haarman & Schmid, 2006)

Det sägs att företagets sociala ansvar är ett begrepp som beskriver sambandet mellan företag och samhälle, där intressenter har en viktig roll och är en oundviklig avgörande faktor. Därför beskrivs företagets sociala ansvar som ett koncept som fokuserar på intressenter som överskrider organisationers gränser och som baserar sig på en etisk förståelse av organisationens ansvar mot affärsverksamhetens inflytande på samhället och miljön. (Barić, 2017)

Vilka är då företagets intressenter? Företagets intressenter är bl.a. företagets kunder, anställda, lokala samhällen, leverantörer och distributörer samt aktieägare. (Fontaine, m.fl., 2006) Företagets intressenter bildar sin uppfattning om företaget beroende på sina egna inställningar om företagets sociala ansvar och sin grad av medvetenhet om socialt ansvarsfulla aktiviteter som bedrivs som en del av affärsprocesserna. Företagets intressenter kan delas in i två olika grupper: primära och sekundära. Primära intressenter är intressenter vars handlingar är av avgörande betydelse för företagets affärsverksamhet, medan de sekundära är de intressenter som har möjlighet att påverka uppfattningen och inställningen hos primära intressenter. Dessutom har primära intressenter makt och medel

som gör det möjligt för dem att påverka företagsledningen, medan sekundära intressenter inte har förmågan att närma sig ledningen. (Barić, 2017)

Enligt Barić (2017) handlar intressentteorin om att företagets hållbarhet och framgång beror på hur framgångsrik organisationens ledning är att uppnå ekonomiska och samhälleliga mål genom att tillfredsställa företagets interna och externa intressenters behov. När företaget bygger ett bra och starkt förhållande till sina intressenter förbättras företagets konkurrenskraft eftersom ryktet direkt förbättras i intressenternas ögon. Vilka intressenter som är viktigast beror på vilket skede affärsverksamheten är i och varierar alltså. Vilken marknadens och samhällets situation är spelar också roll. (Barić, 2017)

Under de senaste åren har intressentteorin blivit allt mer populär och icke-statliga organisationer, medier, företag och olika beslutfattare använder sig av teorin på olika sätt. (Fontaine, m.fl., 2006) Ledningen i många globala företag vill kontinuerligt bedriva och kommunicera företagets ansvarstagande till de lokala, nationella och globala samhällena. För företaget är det viktigt att de kommunicerar sitt ansvarstagande till sina interna och externa intressenter genom olika kommunikationskanaler. Kommunikationen kan ske genom flera olika kanaler som till exempel hållbarhetsrapportering, webbplatser och sociala nätverk. (Barić, 2017)

Intressentteorin handlar om att företag måste respektera och ta hänsyn till sina intressenter eftersom intressenterna både påverkar och påverkas av verksamheten i företagen. På grund av detta kan företag be om råd av sina intressenter gällande företagets strategi och sina kommande handlingar. I dagens läge har intressentteorin en särskilt stor betydelse då det gäller hållbarhetsredovisning. Det här beror på att det är en av de mest tillämpade metoderna för att beskriva varför företag ska ta ett större socialt ansvar och bete sig etiskt försvarbart (Egels, 2003).

2.5 Tidigare forskning

Det här avsnittet behandlar tidigare forskning om hållbarhetsrapporteringens trovärdighet och jämförbarhet. Den tidigare forskning som presenteras i denna del ska bidra till ytterligare förståelse av det ämnesområde som denna avhandling behandlar. I avsnittet om hållbarhetsrapporteringens trovärdighet har det tagits med tidigare forskning om

rapporteringens transparens eftersom det anses starkt hänga ihop även om de inte nödvändigtvis är synonyma till varandra.

2.5.1 Tidigare forskning om hållbarhetsrapporteringens trovärdighet

Under de senaste åren har det gjorts studier som undersöker om den obligatoriska hållbarhetsrapporteringen har påverkat kvaliteten på hållbarhetsrapporteringen. Lock och Seele (2016) samt Ioannou och Serafeim (2014) har gjort studier som undersöker om den lagstadgade rapporteringen har haft en positiv eller negativ inverkan på rapporteringens kvalitet och trovärdighet.

Lock och Seele (2016) undersöker i sin studie europeiska hållbarhetsrapporters trovärdighet. I deras kvantitativa innehållsanalys som täcker 11 länder kommer de fram till att europeiska CSR-rapporters trovärdighet inte är stor. Enligt studien är det standardisering och innehåll som påverkar trovärdigheten mest liksom att externa påverkningar har sekundär effekt. För att vara trovärdiga ska rapporterna vara förståeliga och sanningsenliga. Enligt Lock och Seele (2016) har frivillig standardisering en positiv inverkan på trovärdigheten medan reglering, alltså lagstiftning, har en mindre positiv effekt.

Syftet med Ioannou och Serafeims (2014) studie har varit att undersöka effekterna av den obligatoriska ESG-rapporteringen. De undersökte främst effekterna av den obligatoriska ESG-rapporteringen i Kina, Danmark, Malesien och Sydafrika. Resultatet av Ioannou och Serafeims (2014) studie visade att företag söker trovärdiga och jämförbara kvalitativa mätare även om det inte i lag krävs att man följer specifika regler eller att informationen ska verifieras. Studien visade även att en ökad hållbarhetsinformation driven av reglering eller lagstiftning höjer företagets värde. Resultaten visar att ansträngningarna att öka transparensen kring företagets inverkan på samhället effektivt förbättrar både kvaliteten och kvantiteten på informationen samt företagets värde.

Coombs och Holladay (2013) samt Fernandez-Feijoo, Romero och Ruiz (2014) har gjort studier på hållbarhetsrapporteringens transparens och vad som påverkar transparensen. Syftet med Coombs och Holladays (2013) studie har varit att undersöka hur kraven på företagets sociala ansvar (CSR) ökar en tro på ett modernt panoptikon för att säkerställa ansvarsfullt företagsbeteende. Företag använder sig av transparenskrav för att ge ett intryck av fullständigt avslöjande. Studien syftar till att undersöka varför människor tror

att transparens säkerställer ansvarsfullt beteende från företag samt de negativa effekterna av detta pseudopanoptikon. Studien undersöker transparensen i relation till CSR, CSR-rapportering, internet och aktivism samt beskriver hur deras sammanflöde producerar en pseudo-panopticon, dvs en falsk bild av ansvarsfullt beteende. (Coombs & Holladay, 2013) I studien kommer Coombs och Holladays (2013) fram till att pseudopanoptikonet gör det möjligt för företag att hävda transparens i CSR-kommunikation och för intressenter att acceptera detta. Verkligheten är att en minoritet aktivistiska intressenter bär ansvaret för att säkerställa verklig transparens genom att ifrågasätta företagets påstående om transparens.

I Fernandez-Feijoo, Romero och Ruiz (2014) studie analyseras om transparensen i hållbarhetsrapporterna påverkas av företag i olika branscher och företagens intressenter. Om detta stämde skulle det betyda att trycket från de olika intressenterna skulle påverka transparensen i hållbarhetsrapporterna. Forskningsresultatet visar klart att trycket från vissa intressentgrupper (kunder, klienter, anställda och miljön) förbättrar kvaliteten på transparensen i rapporterna. De undersöker vidare tidigare studier genom att analysera effekten av intressentgruppens tryck vad gäller transparensen vid hållbarhetsrapporteringen. Forskarnas resultat visar att transparensen i rapporterna påverkas av ägarbakgrunden, i kombination med storlek och global region. Data som användes i studien samlades in från alla CSR-rapporter som är registreras i GRI från de olika länder som ingick i studien. Informationen inkluderar företag av olika storlek och klassificerade efter bransch. Data som användes var från år 2008 till 2010, då G3-standarden tillämpades, även om vissa företag fortsatte att använda sig av G2-riktlinjerna. De använde sig av data från 1 047 företag från GRI-databasen från åren 2008–2010. I datasamplerna fanns det företag som är noterade och inte noterade på börsen. Resultatet av studien visar att branschen man är verksam i vanligtvis påverkar företagens CSR-rapporter, speciellt i branscher som har en stor miljöpåverkan. Forskarna har valt att inkludera andra kategorier av intressenter som vanligtvis inte inkluderas i liknande studier. Studieresultatet visar att miljömedvetenhet har mindre inflytande på CSR-transparens än investerare och anställda. Detta resultat sträcker sig också till konsumenterna, d.v.s. kunderna påverkar transparensen mera än miljömedvetenheten. Forskarnas resultat antyder vikten av externt tryck som drivkraft för transparens i CSR-rapportering. (Fernandez-Feijoo, m.fl., 2014)

I detta avsnitt ingår det även två andra studier. Den ena studien undersöker om trovärdigheten hos hållbarhetsrapporteringen skulle bli bättre om företag använder sig av en oberoende tredje part för att verifiera informationen. Studien är gjord av Dando och Swift (2003). Den andra studien har gjorts av Fifka och Drabble (2012) som har gjort en studie på de 100 största företagen i Finland och Storbritannien. De undersöker om det finns stora skillnader i ländernas rapportering samt skillnader gällande innehållet i hållbarhetsrapporterna.

Dando och Swift (2003) gjorde en studie där de undersökte om hållbarhetsrapporternas trovärdighet kunde bli bättre om företag använde sig av en oberoende tredje part för att granska den. Syftet med studien var att undersöka om en bestyrkning eller en granskning (eng. assurance) av rapporten av en tredje part stänger trovärdighetsgapet i hållbarhetsrapporteringen. Dando och Swift (2003) skriver att ett viktigt element i trovärdighet är förtroende. Att skapa förtroende och tillföra värde till all offentlig rapportering kan eftersträvas genom olika säkerhetsmekanismer dvs att säkerställa allmänheten till och andra användare att informationen i en rapport är sann och rättvis. De argumenterar för att det borde finnas en universell standard för CSR-rapporteringen. Dando och Swift (2003) anser att ökad informationsmängd inte i sig anses som en mer transparent rapportering. De argumenterar för att högre nivåer av transparens kan förknippas med större förtroende för organisationens hållbarhetsengagemang. Förtroendet uppnås snarare från en oberoende bestyrkning (eng. existence of independent assurance) och inte genom en ökad informationsmängd som kommuniceras av företaget.

Fifka och Drabble (2012) har gjort en studie om hållbarhetsrapporteringen i de 100 största företagen i Finland och Storbritannien. Orsaken till att de har valt just dessa två länder är att båda är högt utvecklade länder i Nordvästeuropa men de har väsentligt olika kulturella och socioekonomiska system. Utöver att forskarna undersöker företagets rapportering och kanaler, undersöker de även vilka rapporteringsstandarder och riktlinjer företagen använder. Resultatet av studien visar att den övergripande effekten av den kulturella och socioekonomiska miljön på rapporteringspraxis är blandad, medan påverkan av företagsegenskaper endast är marginell i studien. Det finns tydliga indikationer på att sociala och kulturella faktorer har påverkan på rapporteringsomfattningen mellan länder. När det gäller rapporteringsfokus är resultaten dock mindre koherenta. Det förväntades att en mer liberal marknadsmiljö och ett traditionellt fokus på aktieägarvärde, d.v.s. i

Storbritannien, skulle leda till mer fokus på den ekonomiska dimensionen i hållbarhetsrapporteringen jämfört med hållbarhetsrapporteringen i en social marknadsekonomi som Finland. Detta var inte fallet. Resultaten gällande standardiseringen av rapporteringen var också blandade. Forskarnas antagande var att brittiska företag skulle vara mer benägna att rapportera i enlighet med internationella standarder på grund av intressetryck, medan den finländska befolkningsstorleken och vikten av personlig bekännelse skulle göra standardiseringen mindre viktig i Finland. Brittiska företaget söker extern, oberoende bestyrkning för sina rapporter oftare än finska företag gör. Vidare är kravet på extern bestyrkning större i länder där hållbarhetspraxis möjliggörs av marknads- och institutionella mekanismer. En extern bestyrkning påverkar rapporteringens trovärdighet positivt. (Fifka & Drabble, 2012)

2.5.2 Tidigare forskning om hållbarhetsrapporteringens jämförbarhet

Det finns flera studier som påvisar stora skillnader mellan olika länders hållbarhetsrapportering trots att länderna har samma rapporteringsstandarder eller riktlinjer. Detta gör det svårt att jämföra länders hållbarhetsrapporter med varandra. Einwiller och Ruppel (2015) samt Habek och Wolniak (2016) har gjort studier som undersöker skillnaden mellan rapporteringen i olika länder där företagen använder sig av samma rapporteringsstandarder och riktlinjer.

Einwiller och Ruppel (2015) gjorde en studie vars syfte var att utvidga den teoretiska diskussionen och empiriska bevis om harmonisering såväl som skillnader i CSR-rapportering. Einwiller och Ruppel (2015) skriver att även om institutionella och kulturella skillnader talar för ursprungslandseffekter (eng. country-of origin effects), förväntas harmoniseringen av CSR-rapporteringen främjas av en accelererad spridning av globala CSR-rapporteringsstandarder. Forskarnas studie var en litteraturöversikt där litteraturen baserades på hypoteser om harmonisering och ursprunglandseffekter. Einwiller och Ruppel (2015) undersökte harmoniseringseffekter genom att jämföra rapporter från företag som var gjorda i enlighet med Global Reporting Initiative-standarderna och FN:s Global Compact med företag som inte följde dessa standarder. Ursprunglandseffekten undersöktes genom att jämföra rapporter från tyska och amerikanska multinationella företag. Resultatet av Einwiller och Ruppels (2015) studie visar att det finns relativt stora likheter mellan rapporter som utfärdats av multinationella företag som följer globala standarder, som till exempel GRI och att det finns en viss

ursprungslandseffekt. De kom fram till att tyska multinationella företag rapporterar mera om miljöaspekter medan amerikanska företag fokuserar mera på sociala aspekter och framför allt samhälle.

I dagens läge är det allt fler företag som publicerar CSR-rapporter som en del av sina årsredovisningar eller som fristående CSR-rapporter. Även om det har blivit allt vanligare att företag publicerar CSR-rapporter är rapporternas kvalitet varierande. CSR-rapporterna ger inte alltid all den information som läsarna vill ha, vilket förstärker problemet med utvärderingen och jämförbarheten av företagens resultat inom detta område. Det finns även skillnader i rapporteringsmodeller som används i olika EU-länder på grund av skillnader i tillämpad EU-lagstiftning om utlämnande av icke-finansiell information i olika medlemsstater. (Habek & Wolniak, 2016) Habek och Wolniaks (2016) gjorde en kvantitativ och kvalitativ analys av företags hållbarhetsrapporteringspraxis på flera EU-länder. Syftet med studien var att undersöka CSR-rapporteringen i de utvalda EU-länderna och identifiera skillnader i kvaliteten och nivån av rapporteringen, med beaktande av den obligatoriska och frivilliga rapporteringen. I studien ingick separata CSR-rapporter, årsredovisningar och integrerade rapporter som publicerades 2012 i sex utvalda EU-länder. Studien bestod av 17 olika kriterier grupperade i två kategorier (informationens relevans och trovärdighet). Studien visade att rapporternas kvalitetsnivå i allmänhet var låg. Man kom även fram till att informationens relevans var högre än trovärdigheten. Studien påvisar också att den rättsliga skyldigheten, d.v.s. om det är obligatoriskt att offentliggöra CSR-uppgifter, har en positiv effekt på kvaliteten på CSR-rapporter. (Habek & Wolniak, 2016)

Det finns även studier som argumenterar om att det är svårt att jämföra hållbarhetsrapporter mellan olika företag. Det finns studier som är gjorda på företag inom samma bransch, vars hållbarhetsrapporter borde vara jämförbara men ändå inte är det. Boiral och Henri (2017), Cardoni, Kiseleva och Terzani (2019) och Langer (2006) har gjort studier som baserar sig på jämförbarheten av olika företags hållbarhetsrapporter.

Boiral och Henri (2017) gjorde en studie där de analyserade mätbarheten och jämförbarheten av hållbarhetsprestanda genom en kvalitativ innehållsanalys av 12 hållbarhetsrapporter från gruvföretag med hjälp av Global Reporting Initiative (GRI). Boiral och Henri (2017) skriver att den systematiska jämförelsen av information som

fanns i 92 GRI-indikatorer belyser orsakerna till att det är omöjligt att noggrant mäta och jämföra hållbarhetsprestanda för företag från samma sektor, som alla följer samma rapporteringsriktlinjer. Resultaten av studien visar tydligt att det är omöjligt att mäta och jämförhållbarhetsinformation som anges i de analyserade GRI-rapporterna på ett trovärdigt sätt och att klassificera företag på basis av informationen. Man undersöker också de viktigaste orsakerna till mätbarhets- och jämförbarhetsproblemet: rapporterna innehåller oklara eller ofullständiga svar, kvalitativ och icke-jämförbardata, ospecifik information, olika måttenheter, komplicerad rapportering, en obalans mellan positiv och negativ information med tyngdpunkten på positiv information och så vidare. Information som presenteras av de olika företagen för samma GRI-indikator är ofta svår att mäta, den presenteras vagt och är baserad på optimistiska oklara uttalanden. (Boiral & Henri, 2017)

Enligt Cardoni, Kiseleva och Terzani (2019) är efterfrågan på hållbarhetsinformation stor på finansmarknaden men de säger också att informationen som företagen publicerar ofta inte går att använda som grund för investeringsbeslut. Största orsaken är enligt dem den dåliga jämförbarheten mellan olika företag. I sin studie undersöker de detta problem och undersöker hållbarhetsrapporternas jämförbarhet inom olje- och gasindustrin. Cardoni m.fl. (2019) baserar sin studie på legitimitets- och intressentteorin och finansiella- och hållbarhetsredovisningskoncept. De kommer fram till i sin studie att trots att det finns mycket hållbarhetsdata och hållbarhetsramverk finns jämförbarhetsproblemet kvar också för företag som teoretiskt borde vara mycket jämförbara.

Langer (2006) skriver att hållbarhetsrapporternas jämförbarhet är en strävan som är särskilt viktig för finansanalytiker men också för hållbarhetschefer som ansvarar för ett företags hållbarhetsstyrningssystem. I Langers (2006) studie presenteras resultaten av hans jämförande innehållsanalys av hållbarhetsrapporter från företag i Österrike och multinationella företag. Denna studie fokuserar på skillnader mellan hållbarhetsrapporter i olika företag. Resultatet av studien visar att det finns avsevärda skillnader mellan rapporterna från olika företag. De ibland dolda skillnaderna går utöver skillnader som beror på branschen och företagets storlek. De här dolda skillnaderna kan påverka användbarheten i hållbarhetsrapporter för jämförelse och initiativ för ytterligare standardisering av hållbarhetsredovisning samt rankning av företag. (Langer, 2006)

Tabell 1. Sammanfattning av studierna

Författare	Titel	Syfte/Forskningsfråga	Resultat
Lock och Seele (2016)	The Credibility of CSR Reports in Europe. Evidence from a Quantitative Content Analysis in 11 Countries.	Är hållbarhetsrapporter trovärdiga?	Standardisering och innehåll påverkar trovärdigheten mest och externa påverkningar har sekundär effekt.
Ioannou och Serafeims (2014)	The Consequences of Mandatory Corporate Sustainability Reporting: Evidence from Four Countries	Effekterna av den obligatoriska ESG-rapporteringen.	Företag söker trovärdiga och jämförbara kvalitativa mätare även det inte i lag krävs att man följer specifika regler eller att informationen ska verifieras. Studien visade även att en ökad hållbarhetsinformation driven av reglering eller lagstiftning höjer företagets värde. Resultaten visar att ansträngningarna att öka transparensen kring företagets inverkan på samhället effektivt förbättrar både kvaliteten och kvantiteten på informationen samt företagets värde.
Coombs och Holladays (2013)	The pseudo-panopticon: the illusion created by CSR-related transparency and the internet	Hur kraven på företagets sociala ansvar (CSR) ökar en tro på ett modernt panoptikon för att säkerställa ansvarsfullt företagsbeteende	Pseudopanoptikonet gör det möjligt för företag att hävda transparens i CSR-kommunikation och för intressenter att acceptera detta. Verkligheten är att en minoritet aktivistiska intressenter bär ansvaret för att säkerställa verklig transparens genom att ifrågasätta företagets påstående om transparens.
Fernandez-Feijoo, Romero och Ruiz (2014)	Effect of Stakeholders' Pressure on Transparency of Sustainability Reports within the GRI Framework	Påverkas transparensen i hållbarhetsrapporterna av företag i olika branscher och deras intressenter?	Forskningsresultatet visar klart att trycket från vissa intressentgrupper (kunder, klienter, anställda och miljön) förbättrar kvaliteten på transparensen i rapporterna.

Dando och Swift (2003)	Transparency and assurance minding the credibility gap	Syftet med studien var att undersöka om en bestyrkning eller en granskning av rapporten av en tredje part (eng. assurance) stänger trovärdighetsgapet i hållbarhetsrapporteringen.	Förtroendet uppnås snarare från en neutral bestyrkning (<i>existence of independent assurance</i>) och inte genom en ökad mängd av information som kommuniceras av företaget.
Fifka och Drabble (2012)	Focus and Standardization of Sustainability Reporting – A Comparative Study of the United Kingdom and Finland	Utöver att forskarnas undersöker företagens rapportering och medier, undersöker de även vilka rapporteringsstandarder och riktlinjer företagen använder.	Den övergripande effekten av den kulturella och socioekonomiska miljön på rapporteringspraxis är blandad, medan påverkan av företagsegenskaper endast är marginell i studien. Det finns tydliga indikationer på att sociala och kulturella faktorer har påverkan på rapporteringsomfattningen mellan länder.
Einwiller och Ruppel (2015)	Harmonization and differences in CSR reporting of US and German companies- Analyzing the role of global reporting standards and country-of-origin	Utvidga den teoretiska diskussionen och empiriska bevis om harmonisering såväl som skillnader i CSR-rapportering.	Det finns relativt större likheter mellan rapporter som utfärdats av multinationella företag som följer globala standarder, som till exempel GRI och att det finns en viss ursprungslandseffekt. De kom fram till att tyska multinationella företag rapporterar mera om miljöaspekter medan amerikanska företag fokuserar mera på sociala aspekter och framför allt samhälle.
(Habek och Wolniak, 2016)	Assessing the quality of corporate social responsibility reports: the case of reporting practices in selected European Union member states	Undersöka CSR-rapporteringen i de utvalda EU-länderna och identifiera skillnader i kvaliteten och nivån av rapporteringen, med beaktande av den obligatoriska och frivilliga rapporteringen.	Studien visade att rapporternas kvalitetsnivå i allmänhet var låg. Man kom även fram till att informationens relevans var högre än trovärdigheten. Studien påvisar också att den rättsliga skyldigheten, d.v.s. om det är obligatoriskt att offentliggöra CSR-uppgifter hade en positiv effekt på kvaliteten på CSR-rapporter.

Boiral och Henri (2017)	Is Sustainability Performance Comparable? A Study of GRI Reports of Mining Organizations	Analysera mätbarheten och jämförbarheten av hållbarhetsprestanda genom en kvalitativ innehållsanalys av 12 hållbarhetsrapporter från gruvföretag med hjälp av Global Reporting Initiative (GRI).	Resultaten av studien visar tydligt att det är omöjligt att mäta och jämföra hållbarhetsinformation som anges i de analyserade GRI-rapporterna på ett trovärdigt sätt och att klassificera företag på basis av informationen.
Cardoni, Kiseleva och Terzani (2019)	Evaluating the Intra-Industry Comparability of Sustainability Reports: The Case of the Oil and Gas Industry	Undersöka hållbarhetsrapporternas jämförbarhet inom olje- och gasindustrin	Resultaten av studien visar att trots att det finns mycket hållbarhetsdata och hållbarhetsramverk finns jämförbarhetsproblemet kvar också för företag som teoretiskt borde vara mycket jämförbara.
Langer (2006)	A comparative content analysis of Austrian sustainability reports	Denna studie fokuserar på skillnader mellan hållbarhetsrapporter i olika företag.	Resultatet av studien visar att det finns avsevärda skillnader mellan rapporterna från olika företag. De ibland dolda skillnaderna går utöver skillnader som beror på branschen och företagets storlek.

2.6 Sammanfattning

I detta kapitel behandlades först företagets samhällsansvar och företagets ansvarsskyldighet. Företagets samhällsansvar kan delas in i tre olika delar: ekonomiskt ansvar, miljö ansvar och socialt ansvar. Dessa tre delar kallas då alltså för företagets samhällsansvar och på engelska talas det om Corporate Social Responsibility som även kan förkortas som CSR.

2014 publicerade EU ett nytt EU-direktiv vilket gjorde det lagstadgat för vissa stora företag att upprätta hållbarhetsrapporter. Efter införandet av det nya EU-direktivet är rapporteringen ett krav för stora företag som fyller vissa kriterier. Syftet med direktivet var den Europeiska kommissionens strävan till öppenhet och en internationell möjlighet till förbättringar inom rapporteringen av företagens icke-finansiella information. Därför

ansåg EU att det krävs att alla medlemsstater håller samma standard och därmed utgav EU ett lagstiftningsförslag på unionsnivå. (Civilutskottet, 2016)

I detta kapitel beskrivs även olika rapporterings riktlinjer och integrerad rapportering. GRIs riktlinjer, integrerad rapportering, och Sustainability Accounting Standards behandlas som direkta rapporteringsrekommendationer. Vidare går Förenta Nationernas Global Compact, FN:s Agenda 2030, FN:s principer om ansvarsfulla investeringar och EU:s taxonomi om hållbara investeringar också igenom eftersom de genom att ge riktlinjer för företags och organisationers hållbarhetsarbete och styr rapporteringen.

I kapitel 2 behandlas legitimitets- och intressentteorin. Både intressentteorin och legitimitetsteorin handlar om hur ett företag eller en organisation är en del av ett socialt system. Båda teorierna baserar sig på att företag eller en organisation påverkar och påverkas av olika grupper i samhället. Legitimitetsteorin behandlar samhället som en enda intressentgrupp medan intressentteorin har flera olika intressenter som företagen påverkar och påverkas av. Utöver det anser legitimitetsteorin att det endast finns ett socialt kontrakt mellan företaget och samhället, medan intressentteorin anser att det finns flera olika sociala kontrakt mellan företaget och samhället.

I genomgången av tidigare forskning diskuteras forskning om hållbarhetsrapporteringens trovärdighet och transparens samt jämförbarhet. Av den tidigare forskningen framgår att regleringen och standardiseringen av hållbarhetsinformation bidrar till att förbättra dess trovärdighet och transparens och att en utomstående tredje parts bestyrkning också gör det. Intressenttrycket, d.v.s. trycket från främst investerare, anställda och kunder bidrar också till ökad transparens. Vad gäller jämförbarheten finns det stora skillnader mellan olika industrier och olika länder också om man använder sig av samma standarder som t.ex. GRI.

3 METOD

I detta kapitel beskrivs först forskningsfrågan för avhandlingen. Efter det beskrivs det hur den kvalitativa innehållsanalysen och intervjuerna har gjorts i avhandlingen. Därefter beskrivs datainsamlingen av samplet som ingår i innehållsanalysen och även kodnyckeln för innehållsanalysen.

3.1 Forskningsfrågor

Forskningsfrågorna i denna avhandling är följande:

1. Hur har trovärdigheten och transparensen i hållbarhetsrapporterna förbättrats?
2. Hur har jämförbarheten i hållbarhetsrapporterna förbättrats?

3.2 Innehållsanalys

I denna avhandling har en innehållsanalys tillämpats för att försöka besvara avhandlingens syfte och forskningsfråga. Den här metoden har använts främst för att kvantifiera innehållet i textmaterial. (Russo-Spena, Tregua & De Chiara, 2018) I den här avhandlingen görs det genom att analysera sex företags års- och hållbarhetsrapporter. Innehållsanalysen görs genom att jämföra företagens års- och hållbarhetsrapporter då den rapporteringen var frivillig med rapporterna efter att rapporteringen blivit lagstadgad. Innehållsanalysen görs för att analysera vilka effekter EU-direktivet har haft på företagens hållbarhetsrapporter.

Enligt Bryman och Bell (2017) är innehållsanalysen ett tillvägagångssätt där man analyserar dokument och texter för att kvantifiera texternas innehåll genom att systematiskt registrera dem i tidigare genomtänkta kategorier. Enligt Bryman och Bell (2017) används innehållsanalys en metod som används för att dra slutsatser om innehåll i olika slag av kommunikation, som till exempel företags årsredovisningar. Genom att koda informationen som är en viktig del av innehållsanalysen, får man hjälp med att hitta olika samband i informationen. Samplet som används i denna avhandling består av sex företags hållbarhetsrapporter, årsredovisningar och styrelsens verksamhetsberättelser som är en del av årsredovisningen. Dessa jämförs med varandra för att hitta likheter samt

olikheter, analysera vilket rapporteringsformat de använder och utvärdera innehållet på basen av olika faktorer. Analysen av rapporten görs för 3 år börjande från år 2016 då det nya regelverket ännu inte var i kraft. Efter att innehållsanalysen gjorts gjordes 4 intervjuer för att verifiera resultatet av innehållsanalysen.

3.3 Intervjuer

Utöver den kvalitativa innehållsanalysen utfördes 4 intervjuer för att fastställa skillnaderna mellan företagens rapportering då det var frivilligt och då det blivit lagstadgat. Syftet med intervjuerna var att få en bild av hållbarhetsrapporteringen ur ett investerarperspektiv. Motiveringen till att välja intressentgruppen investerare för intervjuerna var att de är en viktig intressent- och målgrupp för företags hållbarhetsrapportering. Intervjuerna gjordes för att verifiera resultaten av den kvalitativa innehållsanalysen. Utöver att verifiera resultaten av den kvalitativa innehållsanalysen var målsättningen att få en inblick i om investerarna tycker att hållbarhetsrapporteringen har förändrats i och med den nya regleringen.

Intervjumetoderna kan delas in i tre olika grupper: ostrukturerade, semistrukturerade och strukturerade intervjuer. Skillnaden mellan dessa är att i en ostrukturerad intervju kan intervjudeltagaren själv välja hur intervjun framskrider genom hur den uttrycker sig. I en strukturerad intervju används färdiga frågeformulär. Strukturerade intervjuer är den mest använda intervjuformen för surveystudier. Syftet med denna typ av intervjuer är att frågorna ska vara så lika som möjligt vilket gör att det är lättare att jämföra svaren med varandra. Alla som intervjuas möter samma frågeformulär för att svar ska kunna jämföras. Frågorna i strukturerade intervjuer är oftast detaljerade och de måste under alla intervjuer följa ett likadant schema, dessutom finns det ofta olika svarkategorier. (Bryman & Bell, 2017) Enligt Trost (2010) kan kvalitativa intervjuer vara strukturerade trots svarsalternativen är öppna.

Intervjuerna som har gjorts i denna avhandling har baserat sig på strukturerade intervjuer. Intervjuerna skedde i två olika steg. Första steget var att skicka ut ett frågeformulär som intervjudeltagarna fick svara på. På basen av de svar som intervjudeltagarna svarade i frågeformuläret utformades sedan den följdfrågor som diskuterades per telefon. Det finns dock nackdelar med att utföra intervjun via telefon. Intervjuaren kan inte se

intervjudeltagaren vilket gör att intervjuaren kan missa olika reaktioner hos intervjudeltagaren. (Bryman & Bell, 2017)

Största delarna av frågorna i frågeformuläret hade fasta svarsalternativ. En stor del av frågorna hade ja eller nej svarsalternativ men dessa frågor krävde även en motivering till varför intervjudeltagaren har svarat ja eller nej. Det fanns också frågor med öppna svar där intervjudeltagarna själv fick fritt motivera sitt svar. Frågorna i intervjuformuläret var uppbyggda på basen av forskningsfrågorna i avhandlingen och även på basen av resultatet av innehållsanalysen. Intervjuerna gjordes främst för att verifiera resultaten av innehållsanalysen.

3.4 Datainsamling

Denna avhandling baserar sig på ett nytt EU-direktiv och ett nytt lagkrav i bokföringslagen. För att besvara avhandlingens forskningsfråga gjordes textanalyser på sex företags hållbarhetsrapporter och den icke-finansiella informationen från åren 2016 till 2018. Data samlades in från de sex företagens årsredovisningar och hållbarhetsrapporter. Styrelsens verksamhetsberättelse för samtliga företag analyserades även eftersom den största skillnaden före och efter att EU-direktivet trädde i kraft var att företagens icke-finansiella information skulle inkluderas i styrelsens verksamhetsberättelse eller i en skild rapport.

3.4.1 Urval

EU-direktivet implementerades i Finlands Bokföringslag (1336/1997, 1376/2016) i slutet av år 2016 och tillämpades första gången på verksamhetsberättelsen och den separata rapporten för den räkenskapsperiod som utgick den 31 december 2017. I Finland gäller kraven på hållbarhetsrapportering ifall företaget uppfyller följande kriterier:

- Över 500 anställda under räkenskapsperioden
- Omsättning över 40 miljoner EUR eller en balansomslutning på över 20 miljoner EUR
- Företag av allmänintresse:

- finländska sammanslutningar som har emitterat aktier, skuldebrev eller andra värdepapper som är föremål för handel på en reglerad marknad enligt 2 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen (746/2012) (senare börslistade företag)
- Kreditinstitut
- Försäkringsbolag

(BokfL 3a kap. och CSR Europé and GRI, 2017)

I följande kapitel ingår det en genomgående presentation av de sex företag som har analyserats samt siffror som visar att företagen uppfyller de kriterier som EU-direktivet kräver för en lagstadgad hållbarhetsrapportering.

3.5 Kodnyckel för innehållsanalysen

Då man gör en kvalitativ innehållsanalys är det allmänt accepterat att använda sig av manuellt kodad data och då man gör kodningen måste man förstå att innehållet, dvs kontexten är avgörande. Texten spelar alltså en avgörande roll. Med en manuell kodning finns inte samma risker som vid kodad data. När kodade texter görs i olika delar eller fragment finns en risk att datainnehållet delkontextualiseras, dvs analyseras i fel sammanhang. (Bryman & Bell, 2017) Nedan beskrivs avhandlingens kodningsnyckel som användes för att få svar på mina forskningsfrågor.

Tabell 2. Kodnyckel för innehållsanalysen

Företag	Beskrivning av verksamhetsprinciper	Resultat av verksamhetsprinciper	Risker	Riskhantering	Icke-finansiella nyckeltal
Ar					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi					
Växthusgasutsläpp					
Vattenanvändning					
Luftföroreningar					
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor					
Jämställdhet					
Hälsa och säkerhet					
Etisk företagskultur					
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna					
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor					
Beskrivning av poängsättning	Poängskala	Beskrivning av poängsättning	Poängskala		
Ingen redogörelse		0 Ingen redogörelse	0		
Redogör kortfattat (1-3 meningar)		1 1 nyckeltal	1		
Redogör grundligt (4-6 meningar)		2 2-3 nyckeltal	2		
Redogör omfattande (7-meningar)		3 4 eller flera	3		

Poängsättningen i innehållsanalysen sker enligt följande: om något inte nämns alls i företagets hållbarhetsrapport, årsredovisning eller i styrelsens verksamhetsberättelse får

företaget noll poäng för aspekten. Om företaget beskriver aspekten kortfattat med en till tre meningar får det ett poäng för aspekten. Om företaget beskriver aspekten med fyra till sex meningar får det två poäng. Om aspekten har beskrivits med mer än sju meningar får de tre, d.v.s. maximala poäng för aspekten.

Vad gäller de icke-finansiella nyckeltalen sker poängsättningen enligt följande: Ingen redogörelse ger noll poäng. Ett nyckeltal ger ett poäng, två till tre nyckeltal ger två poäng och fyra eller flera nyckeltal ger tre poäng.

4 EMPIRISK UNDERSÖKNING

I detta kapitel presenteras företagen som ingår i innehållsanalysen, resultaten av innehållsanalysen för alla tre år och resultaten av intervjuerna som gjordes med fyra investerare.

4.1 Företagspresentation

Företagen som har valts att analyseras i denna avhandling uppfyller kriterierna som finns i EU-direktivet. Nedan finns en presentation av företagen som analyseras i avhandlingen och hur de uppfyller dessa kriterier. Bland företagen finns det företag inom kategorin konsumentvaror ("consumer goods") och företag inom kategorin konsumenttjänster ("consumer services"). Alla företag är publika företag som är noterade på Nasdaq Helsingfors Mid Cap-lista, d.v.s. listan för företag vars marknadsvärde är mellan 150 och 999 miljoner euro.

4.1.1 Altia Oyj

Altia är ett ledande nordiskt alkoholdrycksföretag som verkar på vin- och spritmarknaderna i Norden och i Baltikum. Altia producerar, importerar, marknadsför, säljer och distribuerar både egna drycker och partnerdrycker. De har också produktion i Cognac, Frankrike. Altia exporterar alkoholhaltiga drycker till cirka 30 länder i Europa, Asien och Nordamerika. Altia vill stödja utvecklingen av en modern, ansvarsfull nordisk drickkultur. (Altia Group, 2018)

Tabell 3. Altia Oyj

År	Balansomslutning, M€	Omsättning, M€	Anställda
2016	438,6	356,6	829
2017	398,4	359,0	762
2018	390,4	357,3	718

(Altia Group, 2018, 2017, 2016)

4.1.2 Atria Oyj

Atria är ett av Nordens ledande kött- och livsmedelsföretag i de nordiska länderna, Ryssland och Estland. Atria grundades 1903 Atrias företagsutveckling och tillväxt baseras på utmärkt kommersiell expertis, effektiv drift och en operativ metod som respekterar konsekvent, hållbar framgång. Under 2018 uppgick deras omsättning till cirka 1,44 miljarder euro och deras anställda bestod av ca 4 460 kött- och livsmedels experter i Finland, Sverige, Danmark, Estland och Ryssland. Atrias aktier är noterade på Nasdaq Helsingfors sedan 1991. (Atria, 2018)

Tabell 4. Atria Oyj

År	Balansomslutning, M€	Omsättning, M€	Anställda
2016	909,4	1 351,8	4 315
2017	909,8	1 436,2	4 500
2018	899,6	1 438,5	4 460

(Atria, 2018, 2017, 2016)

4.1.3 HkScan Oyj

HKScan är ett nordiskt kött- och livsmedelsföretag. I Finland producerar, marknadsför och säljer HKScan högkvalitativt och ansvarsfullt producerat fläsk, nötkött, fjäderfä, köttprodukter och måltider genom sina olika väl respekterade varumärken. De har kunder inom detaljhandel, livsmedelsservice, industri och export. (HKScan, 2018)

Tabell 5. HKScan Oyj

År	Balansomslutning, M€	Omsättning, M€	Anställda
2016	854,8	1 872,9	7 319
2017	952,7	1 808,1	7 292
2018	932,0	1 715,4	7 179

(HKScan, 2016, 2017, 2018)

4.1.4 Olvi Oyj

Olvi är ett finskt dryckesföretag som vill erbjuda dryckesnjutning för sina konsumenter. Olvi har redan producerat drycker sedan 1878 i Iisalmi. För närvarande verkar företaget i Finland, Vitryssland och Baltikum. (Olvi, 2020)

Tabell 6. Olvi Oyj

År	Balansomslutning, M€	Omsättning, M€	Anställda
2016	328,5	609,4	1 859
2017	338,6	643,0	1 783
2018	365,4	701,3	1 797

(Olvi, 2016, 2017, 2018)

4.1.5 Alma Media Oyj

Alma Media är ett medieföretag med fokus på digitala tjänster och publicering. Förutom nyhetstjänster tillhandahåller företagens produkter användbar information relaterad till livsstil, karriär och affärsutveckling. Alma Medias tjänster har expanderat från Finland till Norden, Baltikum och Centraleuropa. Alma Medias aktie är noterad på NASDAQ Helsinki. (Alma Media, 2018)

Tabell 7. Alma Media Oyj

År	Balansomslutning, M€	Omsättning, M€	Anställda
2016	327,0	353,0	2 287
2017	333,8	367,3	2 280
2018	345,6	354,6	3 092

(Alma Media, 2016, 2017, 2018)

4.1.6 Tokmanni Group Oyj

Tokmanni är den största allmänna lågprishandlaren i Finland. De erbjuder sina kunder ett intressant och brett sortiment till överkomliga priser i nästan 200 butiker runt om i Finland och i onlinebutik. (Tokmanni, 2018)

Tabell 8. Tokmanni Group Oyj

År	Balansomslutning, M€	Omsättning, M€	Anställda
2016	458,6	775,8	3 224
2017	462,5	796,5	3 255
2018	485,4	870,4	3 558

(Tokmanni Group, 2016,2017,2018)

4.2 Resultat för år 2016 – Före EU-direktivet trädde i kraft

Innehållsanalysen för år 2016 visade stora skillnader i rapporteringen mellan de olika företagen. År 2016 var det inte obligatoriskt för företagen att inkludera en rapport om företagets icke-finansiella information som blev obligatorisk år 2017. Rapporterna för år 2016 hittades i företagets årsredovisning eller i en enskild hållbarhetsrapport.

Tabell 9. Resultat för år 2016

År 2016	Altia	Atria	Hkscan	Alma Media	Olvi	Tokmanni
Styrelsensverksamhetsberättelse						
Årsredovisning			x	x	x	
Hållbarhetsrapport	x	x				x

Det kan anses positivt att alla företag som ingår i innehållsanalysen redan år 2016 har uppgjort en hållbarhetsrapport, antingen i en skild rapport eller i årsredovisningen, även om det inte ännu varit obligatoriskt detta år för företagen. HKScan, Alma Media och Olvi hade ingen skild hållbarhetsrapport, för de här tre företagen ingick hållbarhetsrapporten i årsredovisningen. Trots att alla företag har upprätthållit hållbarhetsinformation var inte alla rapporterna speciellt omfattande. Detta syns till exempel på Olvis poäng som är betydligt lägre än resten av företagets poäng för år 2016.

Tabell 10. Resultat för år 2016

2016	Altia	Atria	Hkscan	Alma Media	Olvi	Tokmanni
1) Frågor om miljö						
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	8	7	5	4	2	6
Växthusgasutsläpp	0	0	6	5	0	5
Vattenanvändning	11	5	5	0	2	0
Luftföroreningar	2	0	3	3	1	4
2) Frågor om sociala förhållanden och personal						
HR-frågor	4	6	7	8	6	9
Jämställdhet	3	1	3	6	1	9
Hälsa och säkerhet	2	2	6	5	1	5
Etisk företagskultur	1	6	0	1	0	3
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter						
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	1	2	0	2	0	6
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor						
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	0	1	0	3	0	2
Totalt	32	30	35	37	13	49

Tokmanni var det enda företaget som 2016 hade en omfattande hållbarhetsrapport och fick därför redan 2016 över 40 poäng. Tokmanni fick höga poäng för sin beskrivning av verksamhetsprinciper och resultat av verksamhetsprinciper. Altia, Atria, HKScan och Alma Media fick alla över 30 poäng, vilket också tydde på att företagen hade en relativt omfattande hållbarhetsrapportering redan före det blev obligatoriskt för dem att rapportera. I jämförelse med de övriga företagen fick Tokmanni betydligt högre poäng året före EU-direktivet trädde i kraft. Resultaten tyder på att EU-direktivet inte haft ett större inflytande på företagens rapportering året före EU-direktivet trädde i kraft. Det här syntes bl.a. genom att inget av företagen hade inkluderat den icke-finansiella informationen i styrelsens verksamhetsberättelse.

4.3 Resultat för år 2017 – Året då EU-direktivet trädde i kraft

Tabell 11. Resultat för år 2017

År 2017	Altia	Atria	Hkscan	Alma Media	Olvi	Tokmanni
Styrelsensverksamhetsberättelse	x	x	x		x	x
Årsredovisning	x			x	x	
Hållbarhetsrapport		x		x		x

Innehållsanalysen för år 2017 visade att alla företags hållbarhetsrapporter och/eller icke-finansiella information har förbättrats betydligt efter att det blev obligatoriskt för företagen att rapportera. Största skillnaden mellan år 2016 och år 2017 är att rapporten för icke-finansiell information är underskriven av styrelsen. Detta tyder på att informationen som angivs i rapporten är mer trovärdig än år 2016. För alla företag

förutom Alma Media ingår rapporten för icke-finansiell information i styrelsens verksamhetsberättelse. Alma Media har en skild rapport för den icke-finansiella informationen.

Tabell 12. Resultat för år 2017

2017	Altia	Atria	Hkscan	Alma Media	Olvi	Tokmanni
1) Frågor om miljö						
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	8	7	8	6	2	6
Växthusgasutsläpp	3	2	5	0	0	5
Vattenanvändning	8	9	9	1	2	0
Luftföroreningar	3	3	3	7	2	5
2) Frågor om sociala förhållanden och personal						
HR-frågor	8	3	8	6	3	9
Jämställdhet	5	3	3	7	3	9
Hälsa och säkerhet	10	4	7	5	6	7
Etisk företagskultur	2	4	4	7	4	4
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter						
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	9	6	6	2	2	6
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor						
Styrmedel för bekämpning av korruption och mutor	7	6	7	4	2	2
Totalt	63	47	60	45	26	53

För Tokmanni som redan år 2016 hade fått höga poäng var förändringen mellan år 2016 och 2017 inte lika stor som för de övriga företagen. Poängförändringen för Tokmanni var endast en förändring på fyra poäng. I de övriga företagen som ingick i innehållsanalysen syntes det större förändringar i poängen mellan 2016 och 2017. Detta tyder på att EU-direktivet har haft en större effekt på de företag som inte hade en lika omfattande rapportering som Tokmanni.

Altias poäng ökade med 31 poäng mellan 2016 och 2017. Förändringar syntes i t.ex. de icke-finansiella nyckeltalen. År 2017 hade Altia icke-finansiella nyckeltal gällande frågor om miljön, frågor om sociala förhållanden och personal, frågor om respekt för mänskliga rättigheter samt frågor om bekämpning av korruption och mutor. Den enda frågan som Altia inte hade angivit ett enda icke-finansiellt nyckeltal för var etisk företagskultur. Totalpoängen för år 2016 för icke-finansiella nyckeltal var 12 och för år 2017 var totalpoängen 22. Utgående från innehållsanalysen syntes det även att beskrivningen av verksamhetsprinciper och resultat av verksamhetsprinciper betydligt förbättrades mellan år 2016 och år 2017. Poängförändringen i beskrivningen av verksamhetsprinciper för dessa två år var en förbättring på 11 poäng år 2017. Poängförändringen i resultat av verksamhetsprinciper var en förbättring på 7 poäng år 2017.

Atrias poäng ökade med 27 poäng från 2016 till 2017. I deras rapportering såg man en tydlig förbättring mellan åren. Förändringar i Atrias poäng syntes bl.a. i beskrivningen av verksamhetsprinciper och resultat av verksamhetsprinciper. Poängförändringen mellan dessa två år var en fem poängs förbättring för beskrivningen av verksamhetsprinciper och en åtta poängs förbättring för resultat av verksamhetsprinciper. Mellan år 2016 och 2017 skedde det ingen förändring i risker och riskhantering, totalpoängen för dessa år var båda åren noll.

HKScans poäng ökade med 25 poäng mellan år 2016 och 2017. Det fanns förändringar i beskrivning av verksamhetsprinciper, resultat av verksamhetsprinciper, risker, riskhantering och icke-finansiella nyckeltal. Största förändringen i poängen fanns i beskrivning av verksamhetsprinciper som ökade med 11 poäng och resultat av verksamhetsprinciper som ökade med fem poäng. Riskerna och riskhantering beskrivs inte överhuvudtaget år 2016 i HKScans årsredovisning, men år 2017 beskrev företaget kortfattat om dess risker och riskhanteringen.

Skillnaden i Alma Medias poäng mellan år 2016 och år 2017 var en ökning på åtta poäng. Största förändringen syntes i beskrivningen av verksamhetsprinciper, risker, riskhantering och icke-finansiella nyckeltal. Poängen för resultat av verksamhetsprinciper har sjunkit från 17 poäng till 11 poäng. Alma Media behandlade inte sina risker eller sin riskhantering alls år 2016, men år 2017 syntes det en poängökning i risker på tre poäng och riskhantering på fyra poäng. De icke-finansiella nyckeltalen hade en ökning på fyra poäng.

Olvis poäng har dubblats 2017 i jämförelse med 2016. Trots att poängen har dubblats var Olvis poäng åtminstone 20 poäng lägre än resten av företagen som analyserades i innehållsanalysen. Största förändringen för Olvi mellan de två åren var i beskrivningen av verksamhetsprinciper med en ökning på fem poäng och resultat av verksamhetsprinciper med en ökning på 7 poäng.

Utgående från resultatet av innehållsanalysen syns det att alla sex företag har fått betydligt högre poäng år 2017 i jämförelse med år 2016. För Tokmanni som redan år 2016 hade en väldigt omfattande hållbarhetsrapport, syntes det inte lika stora förändringar i poängsättningen i jämförelse med de andra företagen som ingick i innehållsanalysen. Poängskillnaden mellan 2016 och 2017 är endast fyra poäng. Största skillnaden för

Tokmanni mellan år 2016 och 2017 är att den icke-finansiella informationen ingår i styrelsens verksamhetsberättelse som är ett krav i det nya EU-direktivet.

4.4 Resultat för år 2018 – Ett år efter att EU-direktivet trädde i kraft

Tabell 13. Resultat för år 2018

År 2018	Altia	Atria	Hkscan	Alma Media	Olvi	Tokmanni
Styrelsensverksamhetsberättelse	x	x	x	x	x	x
Årsredovisning	x		x		x	
Hållbarhetsrapport		x		x		x

För år 2018 är den största skillnaden i jämförelse med år 2017 att den icke-finansiella informationen på ett eller annat sätt nämns i styrelsens verksamhetsberättelse. Detta intygar att den informationen som alla företag har angivit är trovärdig. I jämförelse med år 2016 och år 2017 var den största skillnaden den att den icke-finansiella informationen hittas i styrelsens verksamhetsberättelse för alla företag. År 2017 hade inte Alma Media inkluderat den icke-finansiella informationen i styrelsens verksamhetsberättelse, utan de hade en skild rapport för den icke-finansiella informationen.

Tabell 14. Resultat för år 2018

2018	Altia	Atria	Hkscan	Alma Media	Olvi	Tokmanni
1) Frågor om miljö						
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	9	8	7	3	2	8
Växthusgasutsläpp	3	5	6	5	3	4
Vattenanvändning	10	6	8	0	3	0
Luftföroreningar	4	5	4	3	3	4
2) Frågor om sociala förhållanden och personal						
HR-frågor	6	9	11	8	9	9
Jämställdhet	5	1	2	8	4	9
Hälsa och säkerhet	6	5	7	7	5	9
Etisk företagskultur	1	6	1	3	5	4
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter						
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	10	3	8	4	3	6
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor						
Styrmedel för bekämpning av korruption och mutor	9	1	5	5	2	2
Totalt	63	49	59	46	39	55

Mellan år 2017 och år 2018 skedde det ingen poängförändring för Altia i totalpoängen. Atrias poängförändring mellan år 2017 och år 2018 var endast en två poängs ökning mellan dessa år. Poängökningen syntes i beskrivningen av verksamhetsprinciper och resultat av verksamhetsprinciper. Poängen för risker och riskhantering var fortfarande noll år 2018. Tokmanni ökade endast med två poäng från år 2017 och år 2018.

HKScans poäng minskade med ett poäng år 2018. Största skillnaden syntes i beskrivning av verksamhetsprinciper och resultat av verksamhetsprinciper. Beskrivning av verksamhetsprinciper minskade med fyra poäng och resultat av verksamhetsprinciper ökade med tre poäng mellan år 2017 och år 2018. De icke-finansiella nyckeltalen var båda åren 11 poäng. Till skillnad från de andra företagen har HKScan rapporterat om sina hållbarhetsrisker och hanteringen av hållbarhetsriskerna både år 2017 och år 2018.

Alma Medias poäng ökade endast med ett poäng mellan år 2017 och år 2018. Största skillnaden syntes i risker och riskhantering som båda hade en poängökning från år 2017. Risker ökade med fyra poäng och riskhantering med 2 poäng. Däremot fick beskrivning av verksamhetsprinciper färre poäng år 2018 än 2017 och också icke-finansiella nyckeltal. Beskrivning av verksamhetsprinciper minskade med två poäng och icke-finansiella nyckeltal minskade med tre poäng.

Olvis totalpoäng ökade med 13 poäng mellan år 2017 och år 2018. Beskrivningen av verksamhetsprinciper och resultat av verksamhetsprinciper ökade från år 2017 till år 2018. Största skillnaden syntes i resultat av verksamhetsprinciper som ökade med nio poäng år 2018.

4.5 Resultat av intervjuerna

I denna avhandling intervjuades fyra investerare för att verifiera resultaten av innehållsanalysen. Respondenterna i intervjuerna hålls anonyma i avhandlingen. De fyra som deltog i intervjuerna jobbar inom investeringsbranschen och alla jobbar med en hållbar inriktning. Eftersom investerarna hålls anonyma kallar vi dem investerare 1, investerare 2, investerare 3 och investerare 4. Alla intervjuer hölls i mars år 2020.

Utöver verifieringen av forskningsresultaten diskuterades under intervjuerna vilken information investerarna använder sig av då de analyserar ett företags hållbarhetsaspekter. Av svaren att döma kan man konstatera att års- och hållbarhetsrapporterna inte enbart används som informationsunderlag av investerarna. Investerare 1 använder sig av offentligt tillgängliga data från företaget, t.ex. olika tjänsteleverantörer, data från olika medier och t.ex. specifik information om utsläpp m.m. D.v.s. data från olika ställen och inte endast den informationen som finns i företagets årsredovisning eller hållbarhetsrapport. Investerare 2 använder sig av samtal med

ledningen, MSCI:s ("Morgan Stanley Capital International") ESG-databas och Sustainalytics till en viss mån. Investerare 2 sade även att olika bankers analytikerkar nuförtiden bidrar med en hel del information gällande ESG-frågor för företag de täcker. Investerare 3 använder sig av sin interna ESG-databas som gör det möjligt för portföljförvaltare att ha jämförbara uppgifter om företagens olika ESG-aspekter. Investerare 4 använder sig endast av externa källor, olika tjänsteleverantörers analyser, MSCI betyg och börsmäklares analyser. Investerarna går igenom stora mängder företag och måste därför ty sig till tredje parter, så MSCI och Sustainalytics, som gått igenom och bearbetat informationen för dem.

Tabell 15. Resultat av intervjuerna

Investerare	1	2	3	4
1) Frågor om miljön				
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	Ja och nej	Ja	Ja	Ja
Växthusgasutsläpp	Ja och nej	Ja	Ja	Ja
Vattenanvändning	Ja och nej	Ja	Ja	Ja
Luftföroreningar	Ja och nej	Ja	Ja	Ja
2) Frågor om sociala förhållanden				
HR-frågor	Ja	Nej	Ja	Ja
Jämställdhet	Ja	Nej	Ja	Ja
Hälsa och säkerhet	Ja	Nej	Ja	Ja
Etisk företagskultur	Ja och nej	Nej	Ja	Ja
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter				
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	Ja	Ja	Ja	Ja
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor				
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	Ja	Ja	Ja	Ja

I intervjuerna diskuterades det vilka teman som är viktiga för investerarna då de analyserar företags hållbarhetsaspekter och -indikatorer. Enligt investerare 1 är frågor om miljön väsentliga vid analysen beroende på vilken sektor som företaget verkar inom. Enligt investerare 2 är alla frågor om miljön viktiga men den aspekten som väger mer än de övriga är "Användning av förnybar och eller icke förnybar energi". Enligt investerare 3 och 4 är frågor om miljön viktiga och relevant information för dem vid analysen av företags hållbarhetsaspekter och -indikatorer.

Enligt investerare 1 är frågor om sociala frågor viktiga eftersom de här aspekterna påverkar företagets vinstgenereringsförmåga. Investerare 1 säger att etisk företagskultur tas i beaktande i analysen beroende på hur det definieras. Investerare 2 säger att sociala frågor mycket viktiga utan vidare, men hen inte ser att de driver avkastning. Hen utgår från att företagen har dessa frågor i skick. Det är nuförtiden en "hygienfaktor" i allra

högsta grad. Är det uppenbart att ett företag inte har dessa frågor i skick investerar de inte i företaget.

Investerare 1 tycker även att frågor om respekt för mänskliga rättigheter och frågor om bekämpning av korruption och mutor påverkas företags vinstgenereringsförmåga och de här två aspekterna är också viktiga vid analysen av ett företags hållbarhetsaspekter och indikatorer. Investerare 2 säger att frågor om respekt för mänskliga rättigheter och frågor om bekämpning av korruption och mutor är en viktig aspekt som är avgörande vid investeringsbeslut, hen säger att de inte investerar i företag som har brutit mot FN:s Global Compact regelverk.

Tabell 16. Resultat av intervjuerna 2

Investerare	1	2	3	4
Aspekter				
Hållbarhets- och verksamhetsprinciper	Ja	Nej	Ja	Ja
Hållbarhetsrisker och riskhantering	Ja	Nej	Ja	Ja
Icke-finansiella nyckeltal	Ja och nej	Nej	Ja	Ja

Det diskuterades också om ovannämnda aspekter är viktiga för investerarna vid en bedömning av ett företags hållbarhetsaspekter. Investerare 1 fäster uppmärksamhet vid dessa aspekter vid bedömningen av ett företags hållbarhetsaspekter. Investerare 1 säger att hållbarhets- och verksamhetsprinciper ”redan ingår i att följa internationella normer” och därför är mycket relevanta element. Hållbarhetsrisker och riskhantering är väsentliga element för investerare eftersom investeraren måste kunna bedöma investeringens risker. Investerare 1 anser att alla icke-finansiella nyckeltal inte är väsentliga och att nyckeltalens väsentlighet beror på företagen och branschen. Investerare 2 säger att det inte fästs speciellt mycket uppmärksamhet vid dessa aspekter då fokus ligger mera på företagets produkter eller tjänster. Sticker något icke-finansiellt nyckeltal ut speciellt mycket i ett negativt ljus så kan det leda till att investeringen inte görs. Investerare 3 och 4 fäster också uppmärksamhet vid alla dessa aspekter vid analysen av företags hållbarhetsaspekter.

Under intervjuerna diskuterades det även vilka effekter EU-direktivet har haft på hållbarhetsrapporteringen. Investerarna ansåg att hållbarhetsrapporteringen har förbättrats de senaste åren. Enligt investerare 1 beror inte förbättringen endast på EU-direktivet 2014/95/EU utan mera ett allmänt ökande krav från företagens intressenter. Mycket återstår emellertid att göra eftersom det ur investerarnas synvinkel görs mycket

onödig rapportering och på så sätt döljs den information som är viktig och meningsfull. Enligt investerare 2 har företagen tvingats börja tänka om och måsta bli mer transparenta gällande icke-finansiell information. Det finns nu mera information tillgänglig vilket helt klart är ett stort plus. Problemet är att alla informerar lite olika beroende på bransch etc. vilket gör det svårt att jämföra företagen. Investerare 2 är övertygad om att detta kommer att standardiseras sakta men säkert.

Under intervjuerna diskuterades även om vilka aspekter som påverkar hållbarhetsinformationens tillförlitlighet och hur den borde utvecklas. Enligt investerare 1 har hållbarhetsrapporternas trovärdighet och transparens påverkats genom tredje parts bestyrkning, och det är ett av de väsentliga elementen. Dessutom påvisade hen att transparens vad gäller beräkningsmetoder för nyckeltal och data även påverkar trovärdigheten och transparensen. Vidare är det viktigt med transparens om förändringar i beräkningsmetoderna samt förklaras i rapporten varför ändringen har gjorts, speciellt om det nya sättet förbättrar siffrorna avsevärt.

Det diskuterades även under intervjuerna om investerarna har någon nytta av de effekter EU-direktivet om icke-finansiell information har haft. Investerare 1 var enbart delvis av samma åsikt. Detta berodde på att vissa av rapporteringskraven inte är betydelsefulla ur ett finansiellt perspektiv och att denna information därför inte är relevant för investeraren. Enligt hen är största bristen i hela direktivet är namnet på direktivet, dvs. ”icke-finansiell information”. Förutom traditionell finansiell rapportering anser investerare 1 att vi bör få nyare rapportering av finansiell relevans. Det finns inget behov att rapportera allt från A till Ö utan att inkludera ”modern financially relevant” data som en del av den finansiella rapporteringen. Investerare 2 är helt av samma åsikt. Investerare 2 säger att den icke-finansiella informationen är viktig och att hen har nytta av den i sitt arbete. Investerare 2 anser att den icke-finansiella informationen blir viktigare än efter att allt blir mera jämförbart och standardiserat. Taxonomiregleringen, som nämns i kapitel 3, kommer att leda till en förbättring av icke-finansiell data på många plan. Investerare 4 är delvis av samma åsikt och säger att fördelarna hittills inte har varit speciellt betydelsefulla, men att det naturligtvis alltid är ett steg i rätt riktning. Det som behövs är en enhetlig rapporteringspolicy och en standardiserad uppsättning mätare.

Det diskuterades även vilka aspekter som påverkar hållbarhetsinformationens tillförlitlighet enligt investerarna och hur de tycker att den borde utvecklas. Investerare 2

sade att problemet är långt att det är ganska nytt och det finns inte riktigt klara normer och regelverk. Det kommer att komma mer och mer reglering vilket gör företagen än mer transparenta och jämförbara. Taxonomi-rapporteringen är något investerare 2 väntar på. Investerare 4 anser att det som behövs är en konsekvent rapporteringspolicy, t.ex. är GRI-rapportering en bra start. Det behövs också enhetliga indikatorer, och de siffror och data som nu rapporteras är inte jämförbara. Investerare 4 följer EU:s taxonomi med intresse, men lyfter också fram att den är begränsad i och med att den huvudsakligen är fokuserad på miljöfrågor. För närvarande är tjänsteleverantörers databaser säkert de mest användbara för investerare, eftersom de går igenom informationen från företag på investerarnas vägnar och ger företagen betyg. Det är viktigt att företag utanför EU också hålls ansvariga. I vissa länder är uppgifternas tillförlitlighet också tveksam speciellt på tillväxtmarknader.

4.6 Sammanfattning

I detta kapitel presenterades företagen som inkluderades i innehållsanalysen. Sex olika företag från två olika branscher inkluderades i innehållsanalysen. Altia, Atria, HKScan, Alma Media, Olvi och Tokmanni. Senare i kapitlet presenterades resultaten av innehållsanalysen från åren 2016 till 2018.

Man kunde se en stor förändring i företagens rapportering utgående från innehållsanalysen för år 2017. Alla företags poäng ökade år 2017 i jämförelse med år 2016. Det här tyder på att EU-direktivet har haft en effekt på företagens hållbarhetsrapportering. Riskerna och riskhantering behandlades inte på ett omfattande sätt av något av företagen som ingick i innehållsanalysen. Alla företag förutom Alma Media hade sin icke-finansiella information i styrelsens verksamhetsberättelse vilket intygaratt informationen som företagen har ingivit är korrekt och trovärdig.

Sammanfattningsvis var poängökningen inte lika stor mellan år 2017 och år 2018. Största ökningen hade Olvi vars poäng ökade med 13 poäng. De övriga företagen ökade med ett eller två poäng, medan Altias poäng var de samma för båda åren. Under dessa år skedde det inte någon stor förändring i företagens rapportering om deras risker och riskhanteringen. Poängen för dessa två komponenter var år 2018 väldigt låga och flera av företagen fick noll poäng för riskerna och riskhanteringen.

Resultatet av intervjuerna visade att investerarna ansåg att EU-direktivet har haft effekt på företagens hållbarhetsrapportering. Det främsta resultatet som framkom av intervjuerna var att investerarna ansåg att jämförbarheten inte har förbättrats som en effekt av implementeringen av EU-direktivet. De ansåg att alla rapporterar lite på sitt sätt och att det därför är svårt att jämföra företags hållbarhetsrapporter och -information. Dessutom kom framkom det tydligt i intervjuerna att investerarna inte direkt använder sig av företagens hållbarhetsrapporter som underlag för investeringsbeslut. De använder sig främst av information och rapporter från olika tjänsteleverantörer som MSCI, Sustainalytics eller sina interna ESG-databaser. Eftersom dessa tjänsteleverantörer dock använder sig av rapporterna kan man säga att investerarna åtminstone indirekt drar nytta av informationen i rapporterna. Alla fyra investerare väntar på att EU:s taxonomi om hållbara investeringar ska träda i kraft eftersom de utgår från att det kommer att förbättra informationens jämförbarhet.

5 RESULTAT

I det här kapitlet presenteras resultaten av den empiriska undersökningen. Först presenteras det vilka effekter implementeringen av EU-direktivet har haft på hållbarhetsrapporteringen. Efter det diskuteras det om hållbarhetsrapporteringen har blivit mer trovärdig och transparent. Det diskuteras också om hållbarhetsrapporternas jämförbarhet har förbättrats efter att EU-direktivet trädde i kraft. Slutligen kopplas resultaten ihop med legitimitets- och intressentteorin.

5.1 Vilka utvecklings- och kvalitetseffekter har implementeringen av EU-direktivet haft på hållbarhetsrapporteringen?

Som resultat av innehållsanalysen kan det konstateras att det har skett en förbättring åtminstone vad gäller hållbarhetsinformationens omfattning efter att EU-direktivet trädde i kraft. Vissa av företagen hade väldigt låga poäng år 2016 men poängen blev betydligt högre för de flesta av företagen år 2017. Det skedde endast en liten förändring i poängen mellan år 2017 och år 2018. Det här bevisar att implementeringen av regleringen har haft en positiv effekt på rapporteringen. Det skedde knappt någon förändring i Tokmannis poäng mellan år 2016 till år 2018. Det här tyder på att företaget redan har haft en omfattande rapportering före EU-direktivet trädde i kraft. Tokmanni är ett exempel på ett företag där hållbarhet har varit en mycket viktig aspekt ur ett verksamhetsperspektiv sedan länge och därför har en omfattande rapportering funnits på plats redan före rapporteringskravet trädde i kraft. Det finns många motsvarande exempel på Börsen. Investerare 4 bekräftar även detta genom att säga att ”bra företag rapporterade redan om sina hållbarhetsaspekter före EU-direktivet trädde i kraft”.

Största förändringen i hållbarhetsrapporteringen syntes i verksamhetsprinciperna och resultat av verksamhetsprinciperna. Från år 2016 till år 2018 har alla företags poäng ökat mest i verksamhetsprinciperna och resultat av verksamhetsprinciperna. Det här tyder på att företagen rapporterar mer omfattande om hur de bidrar till en mer hållbar verksamhet. I och med rapporteringskravet har företag i många fall antagligen blivit tvungna att identifiera och formulera verksamhetsprinciper som de inte tidigare har haft.

Gällande hållbarhetsriskerna och riskhanteringen syntes det inte någon förbättring mellan åren. Hållbarhetsriskerna och riskhanteringen rapporteras sämre än de övriga aspekterna inom hållbarhet. Det skedde knappt någon poängförändring i något av företagens risk- och riskhanteringsrapportering. För flera företag var poängen för dessa aspekter alla år noll.

Den icke-finansiella informationen hittas från och med år 2017 i styrelsens verksamhetsberättelse eller som en skild rapport som är undertecknad av styrelsen men de icke-finansiella nyckeltalen är sällan inkluderade i styrelsens verksamhetsberättelse. På grund av detta kan finansiella informationen vara mindre trovärdig än den övriga informationen. Att företagen valt att inte inkludera de icke-finansiella nyckeltalen kan bero på att det inte finns något gemensamt räknesätt som alla företag ska tillämpa beräkningen av de icke-finansiella nyckeltal och nyckeltalen därför inte tycks vara "officiella". Under intervjuerna sade investerare 1 att det finns många olika beräkningsmetoder och rapporteringsmodeller som jämförelsen av informationen utmanande. Eftersom det inte finns några gemensamma riktlinjer gällande räknesättet räknar de flesta företagen på sitt eget sätt, vilket gör att det är omöjligt att veta hur de räknas och vad nyckeltalen är baserade på.

Enligt investerarna är den största effekten av EU-direktivet att företag har tvingats börja tänka om och varit tvungna att bli mer transparenta gällande icke-finansiell information. Det finns nu mera information tillgänglig vilket helt klart är ett stort plus. Problemet är att informationen varierar beroende på bransch vilket gör att det ännu är svårt att jämföra olika företags rapporter sinsemellan. Investerarna är övertygade om att detta kommer att standardiseras mera och mera över tiden. Enligt investerarna beror inte förbättringen i hållbarhetsrapporteringen bara på EU-direktivet utan också i allmänhet på ökande krav från intressenter på företag vilket stöder såväl intressent- som legitimitetsteorin. Investerarna anser att det ännu finns mycket att göra eftersom ur en investerares synvinkel görs mycket onödig rapportering som döljer meningsfull och relevant information.

Ur intervjuerna framkom att ingen av investerarna endast använder sig av företagens hållbarhetsrapporter, årsredovisning eller icke-finansiella information för att göra investeringsbeslut. De använder sig mer av olika tjänsteleverantörers rapporter om företagens hållbarhetsaspekter för att måla upp en helhetsbild av företagens

hållbarhetsaspekter. Investerarna använder sig bl.a. av MSCI:s ESG-databas, Sustainalytics och deras egna interna ESG-databaser.

5.2 Trovärdighet och transparens

Den frivilliga hållbarhetsrapporteringen har fått mycket kritik eftersom företag tidigare på egen hand kunnat välja vad som ska rapporteras i deras hållbarhetsrapporter. (Alves, 2009). Före EU-direktivet trädde i kraft kunde företag välja att endast inkludera positiva aspekter medan negativa aspekter förminskas eller ibland till och med lämnas bort från rapporteringen. (Hahn och Lülfs, 2014) Därför var det intressant att analysera samspelet mellan frivillig och lagstadgad hållbarhetsrapportering och på vilket sätt rapporteringen har ändrats sedan EU-direktivet trädde i kraft.

Av den tidigare forskningen framgår att regleringen och standardiseringen av hållbarhetsinformation bidrar till att förbättra dess trovärdighet och transparens. Resultatet av Ioannou och Serafeims (2014) studie visade även att en ökad hållbarhetsinformation driven av reglering eller lagstiftning höjer företagets värde. Innehållsanalysen som gjordes i avhandlingen påvisar att hållbarhetsrapporteringens trovärdighet och transparens förbättras genom reglering och standardisering. Den obligatoriska hållbarhetsinformation företagen rapporterar efter införandet av EU-direktivet om icke-finansiell information är numera undertecknad av företagets styrelse vilket är ett tecken på informationens trovärdighet. Habek och Wolniak (2016) bestyrker också detta eftersom resultatet av deras studie påvisar att den rättsliga skyldigheten, med andra ord om det är obligatoriskt att offentliggöra CSR-uppgifter, har en positiv effekt på kvaliteten av CSR-rapporter. Fifka och Drabbles (2012) studies resultat påvisar att detta stämmer då resultatet av studien var att extern bestyrkning påverkar rapporteringens trovärdighet positivt. Ur analysen framgår dock att de icke-finansiella nyckeltalen mera sällan ingår i verksamhetsberättelsen vilket kan tolkas som att de inte är lika trovärdiga som den övriga informationen. Ur innehållsanalysen framgick också att företagen inte rapporterat om sina hållbarhetsrisker i den utsträckning man önskat. Att klart kommunicera vilka hållbarhetsutmaningar verksamheten står inför skulle förbättra hållbarhetsinformationens trovärdighet.

Som tidigare redan nämndes diskuterades även under intervjutillfällena vilka aspekter som påverkar hållbarhetsrapporteringens tillförlitlighet enligt investerarna och hur investerarna anser att den borde utvecklas. Av intervjuerna framkom att problemet är att det är ganska nytt och att det inte finns riktigt klara normer och regelverk. Det nya EU-direktivet har inte heller helt löst detta problem eftersom det enbart bestämmer vilken icke-finansiell information som skall rapporteras men inte hur den skall tas fram t.ex. i form av klara beräkningssätt för nyckeltal. Det kommer att komma mer och mer reglering vilket gör företagen ännu mer transparenta. Taxonomi-rapporteringen av företagen är något som kunde förbättra transparensen.

Investerarna efterfrågar fortfarande en konsekvent rapporteringspolicy och GRI-rapportering nämndes som en bra start. Det behövs också enhetliga indikatorer. I dagens läge är de siffror och information som rapporteras inte jämförbara. Investerarna följer EU:s taxonomiutveckling med intresse, men konstaterar även att den nu är huvudsakligen fokuserad på miljöfrågor. För närvarande är tjänsteleverantörens databaser säkert de mest användbara för investerare eftersom de går igenom informationen från företag på investerarnas vägnar och ger företagen hållbarhetsbetyg. Det är viktigt att företag utanför EU också hålls ansvariga. I vissa länder är uppgifternas tillförlitlighet också tveksam speciellt inom tillväxtmarknader.

Tidigare forskning påvisar att intressenttrycket, d.v.s. trycket från främst investerare, anställda och kunder också bidrar till ökad transparens. Detta bestyrker investerare 1 som sade att förbättringen inte bara beror på EU-direktivet 2014/95/EU utan också i allmänhet på ökande krav från intressenter på företag. Fernandez-Feijoo, m.fl. (2014) studie påvisar att trycket från externa parter är en drivkraft för transparens i CSR-rapportering. Ur investerarintervjuerna framgår att man anser att mycket emellertid återstår att göra eftersom det ur investerarens synvinkel rapporteras mycket onödigt och på så sätt döljs meningsfull och viktig information. Intressentkraven har utökats till att omfatta datapålitlighet, dvs. öppnande av redovisningsmetoder, databehandling och processvalidering.

Enligt Ioannou och Serafeims (2014) söker företag trovärdiga och jämförbara kvalitativa mätare på CSR-rapportering även om det inte i lag krävs att man följer specifika regler eller att informationen ska verifieras. Ur intervjuerna som gjorts i denna avhandling framgår att investerarna anser att tillförlitligheten påverkas av om informationen från

företagen rapporteras är jämförbar. Det skulle underlättas om det fanns globala rapporteringsstandarder på samma sätt som finansiell rapportering.

Investerarna har inte märkt någon betydande förändring p.g.a. implementeringen av direktivet på företagens ansvarsskyldighet. Enligt dem har företagens ansvarsskyldighet mera påverkats av den allmänna diskussionen om hållbarhet och de ökade kraven från olika intressenter. Detta påstående bestyrks av intressentteorin. All transparens förbättrar dock ansvarsskyldigheten, detta är på allt sätt positivt, konstaterar man i intervjuerna.

5.3 Jämförbarhet

Syftet med avhandlingen var också att analysera om jämförbarheten av företags hållbarhetsrapporter har förbättrats efter implementeringen av EU-direktivet. Ett av målen med EU-direktivet var att göra företags hållbarhetsinformation mer jämförbara. Analyseringen om jämförbarheten har gjorts genom att läsa tidigare forskning om ämnet, innehållsanalysen och intervjuerna med investerarna.

Tidigare forskning visar att det vad gäller jämförbarheten finns stora skillnader mellan olika industrier och olika länder också om man använder sig av samma standarder som t.ex. GRI. Enligt Boiral och Henri (2017) är det omöjligt att mäta och jämförhållbarhetsinformation som anges i de analyserade GRI-rapporterna på ett trovärdigt sätt och att klassificera företag på basis av informationen. Mätbarhets- och jämförbarhetsproblemet beror främst på att rapporterna innehåller oklara eller ofullständiga svar, kvalitativ och icke-jämförbar data, ospecifik information, olika måttenheter, komplicerad rapportering, en obalans mellan positiv och negativ information med tyngdpunkten på positiv information och så vidare. Information som presenteras av de olika företagen för samma GRI-indikator är ofta svår att mäta, den presenteras vagt och är baserad på optimistiska oklara uttalanden. (Boiral och Henri, 2017) Enligt investerare 1 finns det många olika beräkningsmetoder och rapporteringsmodeller som gör jämförelser ännu mer utmanande. Investerare 4 anser jämförbarheten inte förbättrats tack vare EU-direktivet, informationen är fortfarande inte jämförbar på grund av bristen på en enda standard. GRI-rapportering har främjat jämförbarhet delvis, men långt ifrån tillräckligt.

I innehållsanalysen som gjorts i denna avhandling analyseras sex företag inom samma sektor på börslistan. Företagens verksamhet skiljer ändå sig från varandra ganska mycket då i gruppen bl.a. ingår ett mediebolag, en livsmedelsproducent och en lågvaruhandel. Då man ser på hur företagens rapportering utvecklats ser man att de ur ett innehållsperspektiv har gått åt rätt håll men att rapporterna ännu är uppbyggda på olika sätt. Det gör att det är svårt att jämföra hållbarhetsrapporterna med varandra, det är dock lättare att jämföra den icke-finansiella informationen mellan företagen. Det som ännu är svårt att jämföra med varandra är de icke-finansiella nyckeltalen då det inte finns något gemensamt räknesätt för icke-finansiella nyckeltal.

Som framkom av intervjuerna anses jämförbarheten fortfarande vara ett problem. Investerare 2 anser att problemet är att alla informerar lite olika beroende på branschen etc., vilket gör det lite svårt att jämföra företagens rapporter med varandra. Det finns fortfarande luckor p.g.a. avsaknad av klar standardisering och övervakning av rapporteringen. Men investerare 2 anser ändå att det finns en del nyckeltal som ändå är jämförbara. Enligt Langer (2006) finns det avsevärda skillnader mellan olika företags rapporter. De ibland dolda skillnaderna går utöver skillnader som beror på branschen och företagets storlek. De här dolda skillnaderna kan påverka användbarheten i hållbarhetsrapporter för jämförelse och initiativ för ytterligare standardisering av hållbarhetsredovisning samt rankning av företag. (Langer, 2006) Däremot säger investerare 3 att de har en helhetssyn på företagets hållbarhet och betonar branschspecifika hållbarhetsfrågor som är relevanta för varje bransch och företag.

Som nämndes tidigare påvisar tidigare forskning att det finns stora skillnader mellan olika industrier gällande hållbarhetsrapporteringen. Frågan är om det är det nödvändigt eller möjligt att ha kriterier som gäller alla företag då de inte är relevanta för alla företag? För olika branscher är olika hållbarhetsaspekter viktiga. Som exempel kan nämnas t.ex. företag inom bränsleindustrin, där miljöfrågor är ytterst relevanta, i jämförelse med t.ex. lågprisvarukedjor så som tidigare nämnda Tokmanni, där människorättsaspekter i värdekedjan kan anses vara mycket viktigare hållbarhetsaspekter än miljöfrågor. Ett alternativ skulle vara att det skulle finnas gemensamma riktlinjer för företag inom samma bransch, så som t.ex. SASB som har utvecklat branschspecifika indikatorer. Cardoni, m.fl. (2019) studies resultat visade att trots att det finns mycket hållbarhetsdata och hållbarhetsramverk finns jämförbarhetsproblemet kvar också för företag som teoretiskt

borde vara mycket jämförbara. Innehållsanalysen visar att jämförbarheten inte egentligen förbättrats eftersom det inte finns ett entydigt sätt att rapportera och regleringen kan anses vara relativt vag. Det går inte att jämföra företagens hållbarhetsrapporter sinsemellan och rapporterna är inte uppbyggda på samma sätt.

5.4 Legitimitets- och intressentteorin

Legitimitetsteorin utgår från att företag har som målsättning att vara legitima mot utomstående parter. Normerna och gränserna är inte konstanta utan är under ständig utveckling. Därför är det viktigt att bevaka och besvara de förändringar som sker inom branscher och samhället. Denna teori baseras på att det finns ett socialt kontrakt mellan företag och samhället. (Deegan & Unerman, 2011) I denna avhandling har det analyserats hur företagen har implementerat EU-direktivet 2014/95/EU i sin hållbarhetsrapportering. Det innebär att företagen har bevakat och granskat hurdana förändringar det har skett gällande lagkraven för företagen som uppfyller kraven för EU-direktivet 2014/95/EU. Då de analyserade företagens poängsättning har ökat i och med att rapporteringskraven har blivit striktare kan man anse att de uppfyller legitimitetsmålet och sålunda finns det en naturlig koppling mellan samhället och företagen. Nuförtiden finns kopplingen mellan företagen och samhället även i lag, dvs EU-direktivet 2014/95/EU som finns i finska bokföringslagen.

Idag har företag ett ansvar och en skyldighet att rapportera det vill säga att företagen tycker att samhället har rätt till informationen oberoende av kostnaderna för rapporteringen. (Donaldson & Preston, 1995) Med tanke på att företagen som ingick i studien alla är finska börsnoterade företag kan man utgå från att företagen följer lagar och regler och därför är de legitima. Detta kan t.ex. kopplas ihop med att alla företag som ingick i studien inkluderade den icke-finansiella informationen i styrelsens verksamhetsberättelse, vilket gör att företagen är legitima gällande den icke-finansiella information som de publicerar.

Vid granskningen av den icke-finansiella informationens utveckling och hur det nya EU-direktivet har implementerats i de analyserade företagen skall man komma ihåg att ett av syftena med direktivet har varit att hjälpa investerare, konsumenter, beslutsfattare och

andra intressenter att utvärdera de stora företagens icke-finansiella resultat. Detta kan direkt kopplas till intressentteorin.

Enligt Barić (2017) handlar intressentteorin om att företagets hållbarhet och framgång beror på hur framgångsrik organisationens ledning är att uppnå ekonomiska och samhälleliga mål genom att tillfredsställa företagets interna och externa intressenters behov. Samtliga företag anger sina intressenter i samband med sina hållbarhetsredogörelser, bl.a. investerare och ägare, kunder, anställda, lokala samhällen, leverantörer samt distributörer. De sex företag som analyserats är börsbolag därför kan ägarna och investerarna anses vara en av de viktigaste intressentgrupperna och är orsaken till att investerare intervjuats i denna avhandling. Investerarna är givetvis inte den enda intressentgruppen av relevans för dessa företag. Företagen som analyserats i denna avhandling är alla verksamma inom konsumentvaru- och tjänstebranschen. Det innebär att alla analyserade företag i sin affärsverksamhet är beroende av kundernas syn på verksamheten och hur framgångsrika företagen är i tillfredsställandet av deras behov. Om kunderna anser att verksamheten inte uppfyller deras krav på hållbarhet låter de bli att handla eller göra affärer med företaget vilket direkt påverkar företagets resultat.

Ur ett intressentperspektiv kan man som exempel granska några av de företag som analyserats i denna avhandling. Bland annat Tokmanni är ett företag som är direkt beroende av hur kunderna upplever företagets hållbarhet, de sålda varornas ursprung och tillverkningsförhållanden. Som framkom ur analysen i denna avhandling var Tokmannis hållbarhetsinformation på en hög nivå redan före det EU-direktivet implementerades vilket tyder på att företaget har strävat till att svara på intressenternas behov redan före rapporteringskravet infördes. Vidare är det viktigt att notera att Tokmanni publicerade sin allra första hållbarhetsrapport år 2015 och att företaget börsintroducerades våren 2016. Av detta kan man dra slutsatsen att investerarna, utöver kunderna, är en viktig intressentgrupp för företaget vad gäller hållbarhet. Med sina över 3.000 anställda är Tokmanni också en stor arbetsgivare i Finland och de anställda är i medel relativt unga. Omfattande hållbarhetsinformation behövs för att tillfredsställa de nuvarande och potentiella anställdas krav om hållbarhet och motsvara deras värdegrund. Även Altia, med omfattande hållbarhetsinformation, har börsintroducerats under granskningsperioden. Före börsintroduktionen var Altia helägt av den finska staten. Staten ställer omfattande hållbarhetskrav på de företag den äger och statsägda företag ska

beakta dessa aspekter i sin verksamhet och i underleveranskedjor. I och med en omfattande rapportering uppfyller Altia både sin legitimitetsmålsättning samt sina interna och externa intressenters möjlighet att bilda sig en uppfattning om företagets ansvarsfulla aktiviteter. Alla företag som analyserats är stora arbetsgivare och har därmed en betydande roll i det finska samhället.

Eftersom hållbarhetsinformationen hos samtliga företag i analysen förbättrades i och med informationskravet som det nya EU-direktivet medförde har företagen förbättrat sina intressenters möjlighet att bilda sig en uppfattning om företagets sociala ansvar och graden av medvetenhet om socialt ansvarsfulla aktiviteter som bedrivs som en del av affärsprocesserna. Man kan dock fråga sig om informationskravet som det nya EU-direktivet medfört uppfyller alla de informationskrav företagets intressenter har. Ur investerarintervjuerna framgår att detta är ett bra första steg på vägen men att det finns förväntningar på en mera omfattande rapportering.

6 AVSLUTNING

Hållbarhetsrapporteringen har i dagens samhälle blivit en nödvändighet för allt fler företag. Rapporteringens roll är avgörande för utvecklingen av ett företag eftersom hållbarhetsrapporten innehåller både sociala och miljömässiga aspekter. (Doktoralina, m.fl., 2018) I dagens samhälle är hållbarhet ett aktuellt och hett ämne för många, inte bara för företag utan också för privatpersoner. I dag är det allt mer vanligt att placerare satsar på att investera i företag som har bra hållbarhetsaspekter och därför är företagens hållbarhetsrapporter även viktiga underlag för investeringsbeslut. Trots att det ur resultaten av intervjuerna som gjordes i avhandlingen framkom att investerarna inte använder sig av företagens hållbarhetsrapporter vid investeringsbeslut använder sig investerarna av tjänsteleverantörer som förser dem med data som de bearbetat på basen av bl.a. hållbarhetsrapporter.

För företag har det blivit allt mer viktigt att publicera sina hållbarhetsaspekter och visa för sina intressenter vad de gör för att bidra till ett mer hållbart samhälle. Företags hållbarhetsrapportering har fått mycket kritik från flera håll eftersom det tidigare inte fanns någon lagstiftning på hållbarhetsrapporteringen, vilket gjorde att företag kunde välja vad de valde att lyfta fram i sina hållbarhetsrapporter. Kritiken baserade sig på hållbarhetsrapporternas trovärdighet då företag kunde välja att inte publicera negativa hållbarhetsaspekter. År 2014 publicerade Europaparlamentet och -rådet ett nytt EU-direktiv gällande rapporteringen av icke-finansiell information. Orsaken till ändringsdirektivet var Europeiska kommissionens strävan till öppenhet och en internationell möjlighet till förbättringar inom rapporteringen av företagens icke-finansiella information. Enligt EU-kommissionen är fördelarna som tillkommer i och med EU-direktivet är att det möjliggör för intressenter har möjlighet att mäta och övervaka hållbarhetsinformation mellan företag i hela Unionen.

Syftet med denna avhandling var att analysera vilka effekter EU-direktivet 2014/95/EU har haft på hållbarhetsrapporteringen på medelstora börsnoterade företag i Finland. Motiveringen till att analysera medelstora börsnoterade var att företag på den s.k. Large Cap-listan redan ofta har en omfattande hållbarhetsrapportering som täcker de nya kraven och företag på Small Cap-listan i många fall kan vara så pass små att de inte berörs av den nya regleringen. Sex medelstora företag i Finland ingick i innehållsanalysen.

Innehållsanalysen gjordes på företagens årsredovisningar, hållbarhetsrapporter och den icke-finansiella rapporten. Utöver det gjordes även fyra intervjuer med investerare för att verifiera resultaten av innehållsanalysen.

På basen av innehållsanalysen och intervjuerna inom detta ämne kan det konstateras att EU-direktivet har haft effekter på företags hållbarhetsrapportering. Informationen i hållbarhetsrapporterna och verksamhetsberättelsen har blivit mera omfattande. Det syns tydligt eftersom alla sex företag har fått betydligt högre poäng i innehållsanalysen år 2018 i jämförelse med år 2016. Största poängskillnaden syns mellan år 2016 och år 2017 och därmed kan man dra slutsatsen att EU-direktivet har haft en effekt på företagens hållbarhetsrapportering. Den största skillnaden är att den icke-finansiella informationen nu mera ingår i styrelsens verksamhetsberättelse. Innehållsmässigt är den största skillnaden företagens beskrivning av verksamhetsprinciper och resultat av verksamhetsprinciperna där rapporteringen ökat väsentligt. Av detta kunde man eventuellt tolka att rapporteringskravet bidragit till att företagen blivit tvungna att se över och formulera sina verksamhetsprinciper för hållbarhet. Ur analysen framgår också att de icke-finansiella nyckeltalen mera sällan ingår i verksamhetsberättelsen vilket kan tolkas som att de inte är lika trovärdiga som den övriga informationen. Då det gäller företagens hållbarhetsrisker och riskhantering syntes det inte någon större förbättring före och efter att EU-direktivet trädde i kraft. Hållbarhetsriskerna och riskhanteringen rapporteras sämre än de övriga aspekterna inom hållbarhet. Det skedde knappt någon poängförändring i något av företagens risk- och riskhanteringsrapportering. För flera företag var poängen för alla år noll.

Vad gäller hållbarhetsrapporteringens trovärdighet har den förbättrats efter att EU-direktivet trädde i kraft. Av den tidigare forskningen framgår att regleringen och standardisering av hållbarhetsinformation bidrar till att förbättra dess trovärdighet och transparens. Innehållsanalysen som gjordes påvisar att detta stämmer eftersom den icke-finansiella informationen nu mera finns i styrelsens verksamhetsberättelse, vilket den inte fanns före EU-direktivet trädde i kraft. Ur investerarintervjuerna framgick att investerarna ser fram emot taxonomi-regleringen då de tror att denna reglering kommer att göra företagen ännu mer transparenta och jämförbara.

Informationens jämförbarhet har inte förbättrats i och med EU-direktivet vilket kan påvisas av innehållsanalysen, intervjuerna och den tidigare forskningen. Den tidigare

forskningen visar att det finns stora skillnader mellan olika industrier och olika länder också som använder sig av samma standarder, t.ex. GRI. Innehållsanalysen bestyrker även detta eftersom det inte gick att jämföra företagens hållbarhetsrapporter med varandra. Dock är den icke-finansiella informationen nu lättare att jämföra mellan företag. Hållbarhetsrapporterna är uppbyggda på olika sätt och de icke-finansiella nyckeltalen är inte räknade på samma sätt, vilket gör att det är svårt att jämföra företagen med varandra på basen av hållbarhetsaspekter utgående från hållbarhetsrapporterna. Det här var något som diskuterades mycket under intervjuerna. Respondenterna ansåg att det krävs en konsekvent rapporteringspolicy och att det behövs enhetliga indikatorer. De siffror och data som rapporteras för tillfället är inte jämförbara vilket beror på att det finns många olika beräkningsmetoder och rapporteringsmodeller som gör att jämförelser blir utmanande.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att hållbarhetsrapporteringen har förbättrats efter att EU-direktivet trädde i kraft. Hållbarhetsrapporteringens trovärdighet och innehåll har förbättrats avsevärt. Detta syns på poängförbättringen i innehållsanalysen och att den icke-finansiella informationen hittas i styrelsens verksamhetsberättelse. Som tidigare nämnades har dock ingen förbättring skett vad gäller de icke-finansiella nyckeltalens trovärdighet då de mera sällan ingår i styrelsens verksamhetsberättelse. Det beror förmodligen på att det inte finns något klart definierat gemensamt räknesätt för icke-finansiella nyckeltal. Hållbarhetsrapporteringen jämförbarhet har inte förbättrats efter att EU-direktivet trädde i kraft. För att jämförbarheten skulle förbättras krävs det att det finns gemensamma riktlinjer för t.ex. beräkningsmetoder för de icke-finansiella nyckeltalen. Dock kan den kommande EU taxonomi gällande hållbara investeringar eventuellt förbättra jämförbarheten i framtiden.

6.1 Studiens bidrag

Denna studie undersökte vilka utvecklings- och kvalitetseffekter implementeringen av EU-direktivet har haft på medelstora börsnoterade företags hållbarhetsrapportering i Finland. I avhandlingen analyserades hur trovärdigheten och transparensen i hållbarhetsrapporteringen har förbättrats samt om informationens jämförbarhet har förbättrats. Det har gjorts tidigare studier kring om lagstiftning och standardisering bidragit till att vissa företags och koncerners rapportering blivit trovärdigare,

transparentare och om jämförbarheten har förbättrats i och med att rapporteringen blivit obligatorisk. Den tidigare forskningen har främst fokuserat på att jämföra företag i olika länder eller i samma bransch.

Avhandlingens forskningsfrågor har kunnat besvaras med hjälp av den teoretiska referensramen och insamlad data från företagens årsredovisningar, verksamhetsberättelse samt hållbarhetsrapporter. Genom att granska och analysera dessa rapporter från de valda företagen över tre år har analysen djupare och mera konkret. I och med detta bidrar avhandlingen med ny information om hållbarhetsrapporteringen i finska medelstora företag.

Resultatet av studien visar att trovärdigheten och transparensen förbättrats efter implementeringen. Däremot har jämförbarheten inte förbättrats efter att EU-direktivet 2014/95/EU implementerades. Vidare har EU-direktivet bidragit till en mer omfattande hållbarhetsrapportering efter implementeringen. Denna studie bidrar med information om vilka effekterna av implementeringen av EU-direktivet 2014/95/EU har varit på finska medelstora företags hållbarhetsrapportering. Resultaten av innehållsanalysen har verifierats med hjälp av investerarintervjuer vilket ytterligare bidrar med unik och aktuell information i avhandlingen och ger insyn i om effekterna av implementeringen har varit av nytta för denna intressentgrupp.

6.2 Förslag på fortsatta studier

Då samtliga investerare intervjuade i denna avhandling var förväntansfulla vad gällde EU:s taxonomi och dess inverkan på företags hållbarhetsrapportering skulle det vara intressant att om några år studera vilka effekter EU:s taxonomi har haft på företags hållbarhetsrapportering. En studie med ett större sampel företag inom olika branscher kunde också vara intressant att analysera eftersom det kunde ge en bättre bild av hur hållbarhetsrapporteringen har påverkats. Dessutom kunde det göras en studie som jämförde olika länders hållbarhetsrapportering och hur företag i olika länder tolkat de hållbarhetsrapporteringskrav EU-direktivet medfört.

KÄLLFÖRTECKNING

Akademiska artiklar

Adams, C. (2015). The international integrated reporting council: A call to action, *Critical Perspectives on Accounting* 27, pp. 23-28.

Alves, I. (2009) Green Spin everywhere: How greenwashing reveals the limits of the CSR paradigm. *Journal of Global Change & Governance*, 2(1)

Barić, A. (2017) Corporate social responsibility and stakeholder: Review of the last decade (2006-2015). *Business Systems Research*, Vol. 8 No.1, 2017

Burhan, A. och Rahmanti, W. (2012) The Impact of Sustainability reporting on company performance. *Journal of Economics, Business, and Accountancy Ventura* Volume 15, No. 2, August 2012, pages 257 – 272

Boiral, O. och Henri, J-H. (2017) Is Sustainability Performance Comparable? A Study of GRI Reports of Mining Organizations, *Business & Society* 2017, Vol. 56(2) 283–317

Brown, J. and Dillard, J. (2014). Integrated reporting: On the need for broadening out and opening up, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 27(7), pp.1120-1156.

Cardoni, A., Kiseleva, E. och Terzani, S. (2019) Evaluating the Intra-Industry Comparability of Sustainability Reports: The case of the Oil and Gas Industry. *Sustainability* 2019, 11,1093

Coombs, W. T., och Holladay, S. J. (2013). The pseudo-panopticon: the illusion created by CSR-related transparency and the internet. *Corporate Communications: An International Journal*, 18(2), 212-227.

Dando, N., & Swift, T. (2003). Transparency and assurance minding the credibility gap. *Journal of Business Ethics*, 44(2-3), 195-200.

Doktoralina, C., Anggraini, D., Melzatia, S. och Yahaya, S. (2018) The importance of Sustainability Reports In Non-Financial Companies, *Jurnal Akuntansi*/Volume XXII, No. 03, September 2018: 368-384

Donaldson & Preston, (1995) "The stakeholder theory of the corporation: concepts, evidence and implications", *Academy of management review*, vol. 20, no. 1, s. 65-91

Egels, N. (2003). *Intressentmodellen: En värld full av missförstånd och tolkningar*, ETHOS, Issue 3: 46–47.

Einwiller, S. och Ruppel, C. (2015) Harmonization and differences in CSR reporting of US and German companies-Analyzing the role of global reporting standards and country-of-origin, *Corporate Communications: An International Journal* Vol. 21 No. 2, 2016 pp. 230-245

Elving, W. J. (2013). Scepticism and corporate social responsibility communications: the influence of fit and reputation. *Journal of Marketing Communications*, 19(4), 277-292.

Fifka, M. S., & Drabble, M. (2012). Focus and standardization of sustainability reporting—a comparative study of the United Kingdom and Finland. *Business Strategy and the Environment*, 21(7), 455-474.

Fleming, P., Roberts, J., & Garsten, C. (2013). In search of corporate social responsibility: Introduction to special issue. *Organization*, 20(3), 337–348.

Fontaine, C., Haarman, A. och Schmid, S. (2006) *The Stakeholder Theory*, hämtad 13.9.2019 från:

<https://pdfs.semanticscholar.org/606a/828294dafd62aeda92a77bd7e5d0a39af56f.pdf>

Fernandez-Feijoo, B., Romero, S., & Ruiz, S. (2014). Effect of stakeholders' pressure on transparency of sustainability reports within the GRI framework. *Journal of Business Ethics*, 122(1), 53-63.

Habek, P. och Wolniak, R. (2016) Assessing the quality of corporate social responsibility reports: the case of reporting practices in selected European Union member states, *Qual Quant* (2016) 50:399–420

Hahn, R. (2013) Determinants of sustainability reporting: A review of results, trend, and opportunities in an expanding field of research, *Journal of Cleaner Production* – November 2013

-
- Hahn, R., & Lülfes, R. (2014). Legitimizing Negative Aspects in GRI-Orientated Sustainability Reporting: A Qualitative Analysis of Corporate Disclosure Strategies. *Journal of Business Ethics*, 123(3), 401-420.
- Higgins, C., Stubbs, W. and Love, T. (2014). Walking the talk(s): Organisational narratives of integrated reporting, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 27(7), pp.1090-1119.
- Hys, K. och Hawrysz (2012) Corporate Social Responsibility Reporting. *China-USA Business Review*, ISSN 1537-1514 November 2012, Vol. 11, No. 11, 1515-1524
- Ioannou, I., & Serafeim, G. (2014). The Consequences of Mandatory Corporate Sustainability Reporting: Evidence from Four Countries. *Harvard Business School Research Working Paper*, (11-100).
- Księżak, P. och Fischbach, B. (2017) Triple Bottom Line: The Pillars of CSR, *Journal of Corporate Responsibility and Leadership* · May 2018
- Lee, P. (2014) Corporate social accountability through action: Contemporary insights from British industrial pioneers, *Accounting, Organizations and Society* 39 (2014) 632–659
- Lock I. och Seele, P. (2016) The credibility of CSR reports in Europe. Evidence from a quantitative content analysis in 11 countries. *Journal of Cleaner Production*, 122, 186-200.
- MacLean, R., & Rebernak, K. (2007). Closing the credibility gap: The challenges of corporate responsibility reporting. *Environmental Quality Management*, 16(4), 1-6.
- Messner, M. (2009). The limits of accountability. *Accounting, Organizations and Society*. Vol. 34 (8), s. 918–938.
- Milne, M. & Gray, R. (2013) W(h)ither Ecology? The Triple Bottom Line, the Global Reporting Initiative, and Corporate Sustainability Reporting. *Journal of Business Ethics*, 118(1), 13–29.

Moneva, J, Archel, P, & Correa, C (2006), GRI and the camouflaging of corporate unsustainability, *Accounting Forum* 30 (2006) 121–137

Mousa, G. och Hassan, N. (2015) Legitimacy Theory and Environmental Practices: Short Notes. *Int. J. Stat. Ana.* 2, No. 1 (Jan-2015)

Uddin, M., Hassan R. och Tarique, K. (2008) Three Dimensional Aspects of Corporate Social Responsibility. *Daffodil International University Journal of Business and Economics*, Vol. 3, No. 1, January 2008

Russo-Spena, T., Tregua, M., och De Chiara, A. (2018). Trends and drivers in CSR Disclosure: A Focus on Reporting Practices in the Automotive Industry. *Journal of Business Ethics*, 151(2), 563-578.

Searcy, C. & Buslovich, R. (2014). Corporate Perspectives on the Development and Use of Sustainability Reports. *Journal of Business Ethics*, vol. 121(2), 149-169

Böcker

Borglund, T., De Geer, H., Sweet, S., Frostenson, M., Lerpold, L., Nordbrand S., Sjöström, E. och Windell, K. (2017) CSR och hållbart företagande, (2. uppl.) Sanoma Utbildning AB, Stockholm

Bryman, A., & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, (3. uppl.) Liber Ekonomi: Malmö.

Deegan, C. och Unerman, J. (2011). *Financial Accounting Theory*, Second European Edition. Berkshire: McGraw-Hill Education.

Ljungdahl, B. (2002) *Miljöredovisning*. Malmö: Liber AB

Langer, M. (2006). Comparability of Sustainability Reports. A comparative content analysis of Austrian sustainability report. I Schaltegger, S., Bennett, M., & Burritt, R. (red.). *Sustainability Accounting and Reporting*. Dordrecht: Springer Netherlands, ss. 581-602.

Trost, J. (2010) *Kvalitativa intervjuer*, (3. Uppl.) Studentlitteratur AB

Internetkällor

Alma Media (2016) Annual Report, hämtad 28.2.2020 från:
https://www.almamedia.fi/docs/default-source/investors/Financial-reporting/en/2016/alma-media-annual-report-2016.pdf?sfvrsn=545514ed_2

Alma Media (2017) Annual Report, hämtad 28.2.2020 från:
https://www.almamedia.fi/docs/default-source/investors/financial-reporting/en/2017/alma-media-annual-report-2017.pdf?sfvrsn=16b01eed_2

Alma Media (2017) Non-financial information, hämtad 28.2.2020 från:
https://www.almamedia.fi/docs/default-source/investors/financial-reporting/en/2017/alma_media_non_financial_information_report_2017.pdf?sfvrsn=38301ced_4

Alma Media (2017) Financial Statements bulleting for January-December reporting 2017, hämtad 1.2.2020 från:

https://www.almamedia.fi/docs/default-source/investors/financial-reporting/en/2017/alma-media-corporation-financial-statements-bulletin-for-january-december-2017.pdf?sfvrsn=9eb11ced_2

Alma Media (2018) Financial Statements bulleting for January-December reporting 2018, hämtad 1.2.2020 från:

https://www.almamedia.fi/docs/default-source/investors/financial-reporting/en/2018/financial-statements-bulletin_2018_eng056986b851ca6195b8b0ff00009ee3c0.pdf?sfvrsn=aea3e7ed_2

Alma Media (2018) Financial Review , hämtad 28.2.2020 från:
https://www.almamedia.fi/docs/default-source/investors/financial-reporting/en/2018/almamedia_financial_review_2018.pdf?sfvrsn=92b2e7ed_4

Alma Media (2018) Corporate Responsibility Report, hämtad 28.2.2020 från:
https://www.almamedia.fi/docs/default-source/investors/financial-reporting/en/2018/alma_vastuullisuus2018_eng_final.pdf?sfvrsn=9914e7ed_4

Altia Group (2016) Altia Financial Statements Release 1 January – 31 December 2016, hämtad 27.1.2020 från:

https://altiagroup.com/sites/default/files/media/document/Altia%20Oyj_Financial%20statements%20release%20Jan-Dec%202016.pdf

Altia Group (2016) Corporate Responsibility, hämtad 23.2.2020 från: https://altiagroup.com/sites/default/files/media/document/Altia_Responsibilityreport_2016.pdf

Altia Group Annual Report 2017, hämtad 28.3.2020 från: https://altiagroup.com/sites/default/files/media/document/Altia_Annual_Report_2017_ENG_125dpi_SECURED.pdf

Altia Group (2018) Altia Annual Report 2018, hämtad 27.1.2020 från: https://altiagroup.com/sites/default/files/media/document/Altia_Annual_Report_2018_EN_0.pdf

Alestig, P. (2017) Svenska företags hållbarhetsarbete får kritik i ny forskning. Svenska Dagbladet, Hämtad 10.9.2019 från: <https://www.svd.se/studie-svenska-foretag-satsar-tungt-pa-hallbarhet>

Atria (2016) Annual Report, hämtad 29.1.2020 från:

https://www.atria.fi/globalassets/atriagroup/taloustieto/atria_annual-report-2016_final.pdf

Atria (2016) Corporate Responsibility Report, hämtad 28.2.2020 från: https://www.atria.fi/globalassets/atriagroup/vastuullisuus/raportti-2016/atria_corporateresponsibilityreport_2016.pdf

Atria (2017) Annual Report, hämtad 29.1.2020 från: https://www.atria.fi/globalassets/atriagroup/yritys/vuosikertomus-2017/atria-annual-report_financial-statement-2017-uusi.pdf

Atria (2017) Corporate Responsibility Report, hämtad 28.2.2020 från: https://www.atria.fi/contentassets/dd13f2fc882e4fe4b89db33ec652d220/atria_csr_report_2017_final.pdf

Atria (2018) Annual Report, hämtad 29.1.2020 från:
https://www.atria.fi/contentassets/5161fd982040413795c39b1c838232e0/atria-annual-report-and-financial-statement_2018.pdf

Atria (2018) Corporate Responsibility Report, hämtad 28.2.2020 från:
https://www.atria.fi/globalassets/atriagroup/vastuullisuus/raportti-2018/atria_csr_report_2018_final.pdf

Civilutskottet (2016) Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy, hämtad 4.9.2019 från: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/foretagens-rapportering-om-hallbarhet-och_H401CU2/html

Climate Disclosure Standards Board (2020) The Sustainability Accounting Standards Board (SASB), hämtad 16.1.2020 från: <https://www.cdsb.net/sustainability-accounting-standards-board-sasb>

CSR Europe and GRI (2017) Member State Implementation of Directive 2014/95/EU “A comprehensive overview of how Member States are implementing the EU Directive of Non-financial and Diversity Information, hämtad 4.9.2019 från: https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/NFRpublication%20online_version.pdf

Federation of European Accountants (2016) EU Directive on disclosure of non-financial and diversity information, hämtad 9.9.2019 från: https://www.accountancyeurope.eu/wp-content/uploads/FEE_position_paper_EU_NFI_Directive_final-1.pdf

Globala Målen (2019) Hämtad 10.1.2020 från: <https://www.globalamalen.se>

Global Portalen (2014) Guide för OECDs riktlinjer, hämtad 10.1.2020 från: <https://globalportalen.org/artiklar/nyhet/guide-for-oecd-riktlinjer>

Global Reporting (2019) About GRI, hämtad 9.9.2019 från:
<https://www.globalreporting.org/information/about-gri/Pages/default.aspx>

Global Reporting (2019) What is sustainability reporting?, hämtad 6.9.2019 från:
<https://www.globalreporting.org/information/sustainability-reporting/Pages/default.aspx>

Global Reporting (2019) Benefits of Reporting, hämtad 6.9.2019 från:

<https://www.globalreporting.org/information/sustainability-reporting/Pages/reporting-benefits.aspx>

Global Reporting (2016) GRI's History, hämtad 9.9.2019 från:
<https://www.globalreporting.org/information/about-gri/gri-history/Pages/GRI's%20history.aspx>

HKScan (2016) Annual Report, hämtad 28.2.2020 från:
<http://mb.cision.com/Public/17254/2537790/9e31415aea05eb47.pdf>

HKScan (2017) Annual Report, hämtad 28.2.2020 från:
<http://mb.cision.com/Main/17254/2548232/860059.pdf>

HKScan (2018) Annual Report, hämtad 28.2.2020 från:
<https://mb.cision.com/Public/17254/2762371/8a3aca22ebaadc16.pdf>

HKScan (2018) HKScan in Finland, hämtad 29.1.2020 från:
<https://www.hkscan.com/en/market-areas/hkscan-in-finland/>

OECD (2019) Who we are, hämtad 16.1.2020 från: <http://www.oecd.org/about/>

OECD (2010) OECD:S riktlinjer för multinationella företag, hämtad 16.1.2020 från:
<http://www.oecd.org/daf/inv/mne/MNEguidelinesSVENSKA.pdf>

Olvi (2016) Annual Report 2016, hämtad 28.2.2020 från:
<https://www.olvigroup.fi/app/uploads/sites/2/2017/06/Olvi-Group-Financial-Statement-2016-1.pdf>

Olvi (2020) Olvi in brief, hämtad 29.1.2020 från:
<https://www.olvigroup.fi/en/company/olvi-in-brief/>

Olvi (2017) Financial Statements 2017, hämtad 29.1.2020 från:
<https://www.olvigroup.fi/app/uploads/sites/2/2017/06/Financial-Statements-2017.pdf>

Olvi (2017) Annual Report 2017, hämtad 28.2.2020 från:
<https://www.olvigroup.fi/app/uploads/sites/2/2017/06/Financial-Statements-2017.pdf>

Olvi (2018) Annual Report 2018 2018, hämtad 29.1.2020 från:
<https://www.olvigroup.fi/app/uploads/sites/2/2019/03/Olvi-Groups-Annual-Report-2018.pdf>

PRI (Inget årtal) Principles of Responsible Investments, hämtad 25.1.2020 från:
<https://www.unpri.org/download?ac=6303>

Regeringskansliet (2020) Taxonomi ska göra det enklare att identifiera och jämföra miljömässigt hållbara investeringar, hämtad 2.4.2020 från:
<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/finansmarknad/taxonomi-ska-gora-det-enklare-att-identifiera-och-jamfora-miljomassigt-hallbara-investeringar/>

Röhne, J. (2019) All teller inget för taxonomin, hämtad 2.4.2020 från:
<https://www.aktuellhallbarhet.se/miljo/klimat/allt-eller-inget-for-taxonomin/>

SASB (2018) Working with SASB and other Frameworks, hämtad 29.1.2020 från:
<https://www.sasb.org/standards-overview/sasb-and-others/>

Sitra (2019) Global Reporting Initiative (GRI), hämtad 9.9.2019 från:
<https://www.sitra.fi/en/articles/global-reporting-initiative-gri/>

Toivonen-Visti, O. (2019) Mikä on uusi EU:n kestävä rahoituksen suunnitelma ja millaisia vaikutuksia sillä on?, hämtad 3.4.2020 från:
<https://www.mustread.fi/artikkelit/mika-on-uusi-eun-kestavan-rahoituksen-suunnitelma-ja-millaisia-vaikutuksia-silla-on/>

Tokmanni (2016) Annual Report 2016, hämtad 29.1.2020 från:
<https://ir.tokmanni.fi/~media/Files/T/Tokmanni/reports-and-presentations/financial-statements-2016-nw.pdf>

Tokmanni (2016) Corporate Responsibility Report 2016, hämtad 28.2.2020 från:
<https://ir.tokmanni.fi/~media/Files/T/Tokmanni/reports-and-presentations/corporate-responsibility-report-2016.pdf>

Tokmanni (2017) Annual Report 2017, hämtad 29.1.2020 från:
<https://ir.tokmanni.fi/~media/Files/T/Tokmanni/reports-and-presentations/2017-financial-statements-bulletin.pdf>

Tokmanni (2017) Corporate Responsibility Report 2017, hämtad 28.2.2020 från:
<https://ir.tokmanni.fi/~media/Files/T/Tokmanni/reports-and-presentations/corporate-responsibility-report-2017.pdf>

Tokmanni (2018) Annual Report 2018, hämtad 29.1.2020 från:
<https://ir.tokmanni.fi/~media/Files/T/Tokmanni/reports-and-presentations/financial-statements-bulletin-2018.pdf>

Tokmanni (2018) Corporate Responsibility Report 2018, hämtad från:
<https://ir.tokmanni.fi/~media/Files/T/Tokmanni/reports-and-presentations/tokmanni-corporate-responsibility-report-2018-vastuullisuusraportti-2018-144res-17032019.pdf>

Tokmanni (2018) About Tokmanni, hämtad 29.1.2020 från:
<https://ir.tokmanni.fi/en/about-tokmanni>

Utrikesministeriet (2020) Agenda 2030 – de globala målen för hållbar utveckling, hämtad 10.1.2020 från: <https://um.fi/agenda-2030-de-globala-malen-for-hallbar-utveckling>

UN Global Compact (2020) De tio principerna i FN Global Compact, hämtad 10.1.2020 från: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

Wilsson, M. (2003) CORPORATE SUSTAINABILITY: WHAT IS IT AND WHERE DOES IT COME FROM?, hämtad 1.11.2019 från:
<https://iveybusinessjournal.com/publication/corporate-sustainability-what-is-it-and-where-does-it-come-from/>

Lagar och förordningar

Bokföringslagen 1336/1997

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU om vissa stora företags koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information

Lagen om ändringen av bokföringslagen 1376/2016

7 BILAGA 1 ALTIA

Företag: Altia	Beskrivning av verksamhetsprinciper	Resultat av verksamhetsprinciper	Risker	Riskhantering	Icke-finansiella nyckeltal
Ar: 2016, Responsibility Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	3	2	0	0	3
Växthusgasutsläpp	0	0	0	0	0
Vattenanvändning	3	2	1	2	3
Luftföroreningar	0	0	0	0	2
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	1	0	0	0	3
Jämställdhet	1	1	0	0	1
Hälsa och säkerhet	2	0	0	0	0
Etisk företagskultur	1	0	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	1	0	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	0	0	0	0	0

Företag: Altia	Beskrivning av verksamhetsprinciper	Resultat av verksamhetsprinciper	Risker	Risk-hantering	Icke-finansiella nyckeltal
Ar: 2017, Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	3	2	0	0	3
Växthusgasutsläpp	0	0	0	0	3
Vattenanvändning	3	2	0	0	3
Luftföroreningar	1	0	0	0	2
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	3	3	0	0	2
Jämställdhet	2	0	0	0	3
Hälsa och säkerhet	3	2	1	1	3
Etisk företagskultur	2	0	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	3	2	1	1	2
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	3	1	1	1	1

Företag: Altia	Beskrivning av verksamhetsprinciper	Resultat av verksamhetsprinciper	Risker	Risk-hantering	Icke-finansiella nyckeltal
Ar: 2018, Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	3	3			3
Växthusgasutsläpp	0	0	0	0	3
Vattenanvändning	3	3	1	1	2
Luftföroreningar	1				3
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	1	1	1	1	2
Jämställdhet	2	1	0	0	2
Hälsa och säkerhet	3				3
Etisk företagskultur	1	0	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	3	3	2	0	2
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	3	2	1	1	2

8 BILAGA 2 ATRIA

Företag: Atria	Beskrivning av verksamhetsprinciper	Resultat av verksamhetsprinciper	Risker	Risk-hantering	Icke-finansiella nyckeltal
År: 2016, Corporate Responsibility Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	3	2	0	0	2
Växthusgasutsläpp	0	0	0	0	0
Vattenanvändning	1	2			2
Luftföroreningar	0	0	0	0	0
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	3	0	0	0	3
Jämställdhet	0	0	0	0	1
Hälsa och säkerhet	1	0	0	0	1
Etisk företagskultur	3	3	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	2	0	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmedel för bekämpning av korruption och mutor	1	0	0	0	0
	14	7	0	0	9
År: 2017, Annual Report och CR report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	2	2	0	0	3
Växthusgasutsläpp	1	0	0	0	1
Vattenanvändning	3	3	0	0	3
Luftföroreningar	1	0	0	0	2
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	1	1	0	0	1
Jämställdhet	1	1	0	0	1
Hälsa och säkerhet	1	1	0	0	2
Etisk företagskultur	3	1	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	3	3	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmedel för bekämpning av korruption och mutor	3	3	0	0	0
	19	15	0	0	13
År: 2018, Annual Report och CR Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	3	3	0	0	2
Växthusgasutsläpp	2	2	0	0	1
Vattenanvändning	2	2	0	0	2
Luftföroreningar	2	2	0	0	1
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	3	3	0	0	3
Jämställdhet			0	0	1
Hälsa och säkerhet	2	1	0	0	2
Etisk företagskultur	3	3	0	0	
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	3		0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmedel för bekämpning av korruption och mutor	1	0	0	0	0

9 BILAGA 3 HKSCAN

Företag: Hkscan	Beskrivning av verksamhetsprinciper	Resultat av verksamhetsprinciper	Risker	Riskhantering	Icke-finansiella nyckeltal
År: 2016, Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	1	3	0	0	1
Växthusgasutsläpp	2	3	0	0	1
Vattenanvändning	1	3	0	0	1
Luftföroreningar	1	2	0	0	0
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	2	2	0	0	3
Jämställdhet	1		0	0	2
Hälsa och säkerhet	1	3	0	0	2
Etisk företagskultur	0	0	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	0	0	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	0	0	0	0	0
År: 2017, Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	3	3	0	0	2
Växthusgasutsläpp	2	2	0	0	1
Vattenanvändning	3	3	1	1	1
Luftföroreningar	1	2	0	0	0
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	3	0	1	1	3
Jämställdhet	1	0	0	0	2
Hälsa och säkerhet	2	3	0	0	2
Etisk företagskultur	2	2	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	1	3	2	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	3	3	1	0	0
År: 2018, Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	2	3	0	0	2
Växthusgasutsläpp	2	3	0	0	1
Vattenanvändning	2	3	1	1	1
Luftföroreningar	1	3	0	0	0
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	3	3	1	1	3
Jämställdhet	0	0	0	0	2
Hälsa och säkerhet	2	3	0	0	2
Etisk företagskultur	1	0	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	3	3	1	1	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	1	3	1	0	0

10 BILAGA 4 ALMA MEDIA

Företag: Alma Media	Beskrivning av verksamhetsprinciper	Resultat av verksamhetsprinciper	Risker	Riskhantering	Icke-finansiella nyckeltal
År: 2016, Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	1	3	0	0	0
Växthusgasutsläpp	1	2	0	0	2
Vattenanvändning	0	0	0	0	0
Luftföroreningar	1	0	0	0	2
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	2	3	0	0	3
Jämställdhet	1	3	0	0	2
Hälsa och säkerhet	1	3	0	0	1
Etisk företagskultur	1	0	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	1	1	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	1	2	0	0	0
År: 2017, Non-Financial Information Report & Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	2	2	0	0	2
Växthusgasutsläpp	0	0	0	0	0
Vattenanvändning	0	0	0	0	1
Luftföroreningar	1	1	1	1	3
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	0	0	1	2	3
Jämställdhet	3	3	0	0	1
Hälsa och säkerhet	2	1	0	0	2
Etisk företagskultur	3	2	1	1	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	1	1	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	1	1	0	0	2
År: 2018, Hållbarhetsrapport och Annual report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	1	1	0	0	1
Växthusgasutsläpp	1	2	1	0	1
Vattenanvändning	0	0	0	0	0
Luftföroreningar	1	0	0	0	2
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	1	2	1	1	3
Jämställdhet	1	3	1	1	2
Hälsa och säkerhet	1	2	1	1	2
Etisk företagskultur	1		1	1	
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	2	0	1	1	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	2	1	1	1	0

11 BILAGA 5 OLVI

Företag: Olvi	Beskrivning av verksamhetsprinciper	Resultat av verksamhetsprinciper	Risker	Riskhantering	Icke-finansiella nyckeltal
År: 2016, Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	1	1	0	0	0
Växthusgasutsläpp	0	0	0	0	0
Vattenanvändning	1	1	0	0	0
Luftföroreningar	0	1	0	0	0
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	1	0	1	1	3
Jämställdhet	1	0	0	0	0
Hälsa och säkerhet	1	0	0	0	0
Etisk företagskultur	0	0	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	0	0	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	0	0	0	0	0
År: 2017, Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	1	1	0	0	0
Växthusgasutsläpp	0	0	0	0	0
Vattenanvändning	1	1	0	0	0
Luftföroreningar	1	1	0	0	0
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	0	0	1	0	2
Jämställdhet	2	1	0	0	0
Hälsa och säkerhet	2	1	1	0	2
Etisk företagskultur	1	3	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	1	1	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	1	1	0	0	0
År: 2018, Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	1	1	0	0	0
Växthusgasutsläpp	1	2	0	0	0
Vattenanvändning	1	2	0	0	0
Luftföroreningar	1	2	0	0	0
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	3	1	1	1	3
Jämställdhet	1	2	0	0	1
Hälsa och säkerhet	1	3	0	0	1
Etisk företagskultur	2	3	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	1	2	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	1	1	0	0	0

12 BILAGA 6 TOKMANNI

Företag: Tokmanni	Beskrivning av verksamhetsprinciper	Resultat av verksamhetsprinciper	Risker	Riskhantering	Icke-finansiella nyckeltal
År: 2016, Corporate Responsibility Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	3	3	0	0	0
Växthusgasutsläpp	3	1	0	0	1
Vattenanvändning	0	0	0	0	0
Luftföroreningar	3	1	0	0	0
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	3	3	0	0	3
Jämställdhet	3	3	0	0	3
Hälsa och säkerhet	1	1	0	0	3
Etisk företagskultur	3	0	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	3	3	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	1	1	0	0	0
År: 2017, Corporate Responsibility Report & Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	3	1	0	0	2
Växthusgasutsläpp	2	1	0	0	2
Vattenanvändning	0	0	0	0	0
Luftföroreningar	2	1	0	0	2
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	3	3	0	0	3
Jämställdhet	3	3	0	0	3
Hälsa och säkerhet	2	2	0	0	3
Etisk företagskultur	2	2	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	3	3	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	1	1	0	0	0
År: 2018, Corporate Responsibility Report & Annual Report					
1) Frågor om miljö					
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi	3	2	0	0	3
Växthusgasutsläpp	2	1	0	0	1
Vattenanvändning	0	0	0	0	0
Luftföroreningar	2	1	0	0	1
2) Frågor om sociala förhållanden och personal					
HR-frågor	3	3	0	0	3
Jämställdhet	3	3	0	0	3
Hälsa och säkerhet	3	3	0	0	3
Etisk företagskultur	3	1	0	0	0
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter					
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna	3	3	0	0	0
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor					
Styrmiddel för bekämpning av korruption och mutor	1	1	0	0	0

13 BILAGA 7 – INTERVJUBLANKETT FINSKA

1. Mitä tietoa hyödynnät analysoidessasi yhtiöiden vastuullisuusnäkökulmia?
2. Ovatko alla mainitut vastuullisuusteemat olennaisia analysoidessasi yhtiöiden vastuullisuusaspekteja ja -indikaattoreita? (Merkitse jokaiseen kohtaan kyllä tai ei ja perustele vastauksesi)

1) Ympäristöasiat	Kyllä	Ei	Perustelu
Uusiutuvan ja uusiutumattoman energian käyttö			
Kasvihuonepäästöt			
Veden käyttö			
Ilmansaasteet			
2) Sosiaaliset ja henkilöasiat			
HR-kysymykset			
Tasa-arvo			
Terveys ja turvallisuus			
Eettinen yrityskulttuuri			
3) Ihmisoikeuksien kunnioittamisesta			
Toimenpiteet ihmisoikeusrikkomusten estämiseksi			
4) Korruption ja lahjonnan torjunnasta			
Politiikat korruption ja lahjonnan torjumiseksi			

Muita teemoja, jotka ovat olennaisia omasta näkökulmastasi (avoin vastaus):

3. Ovatko alla olevat elementit tärkeitä sinulle arvioidessasi yhtiöiden vastuullisuusnäkökohtia:

Elementti	Kyllä	Ei	Perustelu
Toimintaperiaatteet ja riittävän huolellisuuden turvaavat menettelyt			

Vastuullisuusriskit ja riskienhallinta			
Ei-taloudelliset tunnusluvut			

4. Ei-taloudellisista tiedoista annettu EU: n direktiivi 2014/95 / EU ("ei-taloudellisten tietojen julkistaminen myöhemmin NFI") toteutettiin vuonna 2017 tavoitteena lisätä avoimuutta ja vastuuvollisuutta sekä kansainvälistä mahdollisuutta parantaa raportointikertomusten raportointia. yritystiedot muut kuin taloudelliset tiedot.

Alta löydät joukon kysymyksiä ja asteikon välillä 1-5, missä 1 = Merkittävä huonontuminen 2= joksenkin huonontunut , 3 = Ei eroa 4= joksenkin parantunut ja 5 =Parantunut merkittävästi. Perustele vastauksesi!

Kysymys	Valitse numero joka parhaiten vastaa mielipidettäsi (1 huonontunut merkittävästi 2 joksenkin huonontunut 3 säilynyt muuttumattomana 4 joksenkin parantunut 5 Parantunut merkittävästi	Perustelu
Miten mielestäsi yhtiöiden ei-taloudellinen tieto on muuttunut NFI-vaatimuksien voimaantulon jälkeen?		
Miten mielestäsi raportointivaatimuksen muutos on vaikuttanut yhtiöiden ei-taloudellisen tiedon luotettavuuteen ?		
Miten mielestäsi raportointivaatimuksen muutos on vaikuttanut		

yhtiöiden informaatioon tilivelvollisuudestaan ("accountability")		
Miten mielestäsi raportointivaatimuksen muutos on vaikuttanut yhtiöiden ei-taloudellisen tiedon vertailtavuuteen?		
Onko mielestäsi NFI-tiedo hyödyllinen sinulle työssäsi?	1 Täysin eri mieltä 2 Osittain eri mieltä 3 En osaa vastata 4 Osittain samaa mieltä 5 Täysin samaa mieltä	Perustelu:

5. Mitkä näkökohdat vaikuttavat kestäväen kehityksen tietojen luotettavuuteen mielestäsi ja miten sinun mielestäsi sitä tulisi kehittää (esimerkiksi tietojen varmentaminen)?

14 BILAGA 8 – INTERVJUBLANKETT SVENSKA

5. Vilken information använder du dig av då du analyserar ett företags hållbarhetsaspekter?
6. Är nedan nämnda teman viktiga för dig då du analyserar ett företags hållbarhetsaspekter och -indikatorer?

1) Frågor om miljö	Ja	Nej	Motivering
Användning av förnybar och eller icke förnybar energi			
Växthusgasutsläpp			
Vattenanvändning			
Luftföroreningar			
2) Frågor om sociala förhållanden och personal			
HR-frågor			
Jämställdhet			
Hälsa och säkerhet			
Etisk företagskultur			
3) Frågor om respekt för mänskliga rättigheter			
Åtgärder för förebyggande av brott mot de mänskliga rättigheterna			
4) Frågor om bekämpning av korruption och mutor			
Styrmedel för bekämpning av korruption och mutor			

Andra teman som är viktiga för dig (öppet svar):

7. Är nedan nämnda aspekter viktiga för dig vid en bedömning av ett företags hållbarhetsaspekter:

Aspekt	Ja	Nej	Motivering
Hållbarhets- och verksamhetsprinciper			
Hållbarhetsrisker och riskhantering			
Icke-finansiella nyckeltal			

8. EU-direktivet 2014/95/EU om icke-finansiell information ("non-financial information disclosure 2017 senare NFI) implementerades 2017 med en strävan till större transparens och ansvarsskyldighet ("accountability") och en internationell möjlighet till förbättringar inom rapporteringen av företagens icke-finansiella information.

Nedan finner du ett antal frågor och en skala från 1-5 där 1=Avsevärd försämring, 2=försämrats något, 3=ingen skillnad, 4=förbättras något och 5= förbättrats avsevärt. Vänligen motivera ditt svar!

Fråga	Näm en siffra på skalan 1-5 (1 försämrats avsevärt 2 Försämrats något 3 hållits oförändrad 4 Förbättrats något 5 Förbättrats avsevärt)	Motivering
Hur tycker du att företagens icke-finansiella information har förändrats efter att kravet om NFI implementerades?		
Hur tycker du att hållbarhetsinformationens tillförlitlighet har påverkats av förändringen i rapporteringskravet?		
Hur tycker du att informationen om företagens ansvarsskyldighet ("accountability") påverkats av förändringen i rapporteringskravet.		

Hur tycker du att informationens jämförbarhet har påverkats av förändringen i rapporteringskravet.		
Tycker du att den icke-finansiella informationen är till nytta för dig i ditt arbete?	1 Helt av annan åsikt 2 Delvis av annan åsikt 3 Kan inte svara 4 Delvis av samma åsikt 5 Helt av samma åsikt	Motivering:

9. Vilka aspekter påverkar hållbarhetsinformationens tillförlitlighet enligt dig och hur tycker du den borde utvecklas (som exempel kan nämnas t.ex. informationens granskning eller revidering)?